

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILO KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILO OSVOBODILNA FRONTO SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK JOŽE SMOLE
ODGOVORNI UREDNIK DUŠAN BENKO

Prva izdaja

Johnson pripravljajo odgovor

Predsednikov odgovor dostavili zahodnim vladam

WASHINGTON, 16. jan. Po vesteh AP iz dobro poučenih krogov pripravlja predsednik Johnson odgovor na novejše poslanice sovjetskega premiera Hruščova. V tej poslanici je premier Hruščov med drugim predlagal, naj bi se vse države odpovedale uporabi sile pri urejanju obmejnih sporov.

Kakor napoveduje agencija AP, bo predsednik Johnson v svojem odgovoru sporočil premieru Hruščovu, da je ZDA strinjale s tem, da je treba vse obmejne in omejenjske spore poravnati po mirni poti, sodijo pa, da o tem ni treba skleniti posebnega svetovnega sporazuma, saj imamo OZN kot organizacijo za obvarovanje miru.

Odgovor predsednika Johnsona so v osnutku dostavili zahodnim vladam, da bi ga poudarili in povedale svoje mnenje, tako da utegne biti poslanec Hruščovu odgovor poslan v precej spremenjeni obliki, pač glede na reagiranje teh vlad.

Johnson namerava premieru Hruščovu tudi odgovoriti, da bi se o njegovem predlogu za zboljšanje odnosov in zmanjšanje napetosti tam, kjer se imamo opraviti z obmejnimi spori, lahko nadalje razpravljali na ženevski razpravi konferenci, ki se bo obnovila 21. januarja.

razvija in bistveno dopolnjuje določbe ustavne listine.

Kakor poročajo Tanjug, so v Moskvi v zadnjih 15 dneh skrbno spremljali in analizirali odmeve raznih držav in političnih krogov na predlog premiera Hruščova. Z zadovoljstvom ugotavljajo, da je bil predlog sprejet v svetovni javnosti z najširšim odobravanjem. Hkrati izpodbijajo pomisleke nekaterih krogov na Zahodu glede »raznosrstnih pastí«, ki jih vsebuje sovjetski predlog. Nobene vprašanje ni v tem, da sovjetski predlog sloni na priznanju pravice odvisnim narodom, da si pridobijo neodvisnost, če tega z orožjem, saj bi nasprotno stališče pomenilo biti zoper dokončno likvidacijo kolonializma. Drugič, ni nobene vprašanje v poudarjanju, da je treba čimprej ukiniti tuj oporoka, kajti širjenje same čedalje nujnejše to velja, kar potrjujejo med drugim zadnji dogodki v Panami. Tretjič, ni nobene vprašanje v tem, da predlog določa mednarodno-pravno potrditev integritete sedanjih

• Nadaljevanje na zadnji strani

Nova nesoglasja

»Hočemo le sodelovanje od ZDA«

PARIZ, 16. jan. (Tanjug-AFP). Predsednik panamske republike Roberto Chiari je v intervjuju za pariški »Figaro« dejal, da je Panama pripravljena obnoviti diplomatske odnose z Washingtonom le z enim pogojem: da ZDA priznajo, da se je na svetu nekaj spreminilo po letu 1903 oziroma odkar je Panama dovolila ZDA, da zgradijo Panamski prekop.

Ta pogoj postavlja panamski predsednik zato, ker je mnenja, da bi se šele po takšnem ameriškem priznanju lahko razgovarjali o reviziji dosedanjega oziroma o sklenitvi novega sporazuma o prekopu. Chiari je poudaril, da ne smemo pozabiti, da so Panamski prekop zgradili tako ZDA kakor tudi Panama: ZDA so dale denar in tehniko, Panama pa svoja tla. Tega takrat, leta 1903, niso dovolj spoštovali, toda tak položaj ne more več trajati. »Novi sporazum naj bo sporazum o sodelovanju med dvema partnerjema, ki se med seboj spoštujeta in ne težita za tem, da bi izkoristila drug drugega. Panamsko prebivalstvo zahteva samo prijateljsko in sodelovanje. V okviru sedanjega sporazuma pa prijateljsko in sodelovanje nista možna.

Po vesteh AFP iz Paname so v odnosih med ZDA in Panamo nastala nova nesoglasja sprito različnega tolmačenja

• Nadaljevanje na zadnji strani

Erhard: Popolna harmonija

Končani razgovori s premierom Homeom v Londonu

LONDON, 16. jan. (Tanjug). Danes so bili končani razgovori med britanskim premierom Homeom in zahodnonemškimi kanclerjem Erhardom, ki je prišel na dvodnevni obisk v London. Zahodnonemški kancler je danes na tiskovni konferenci izjavil, da so bili njegovi razgovori s premierom Homeom »popolnoma uspešni«.

»Na splošno ni razlik v mnenjih o katerem koli vprašanju,« je dodal Erhard. »So neznatne razlike v podrobnostih, a tudi te so bile razjasnjene in sestanek na Downing Streetu se je končal v popolni harmoniji.«

Dr. Erhard ni zahteval, naj se Velika Britanija odloči o nadaljnjih akcijah, kar se tiče evropske ekonomije in ameriškega predloga o multilateralnih silah NATO. »Ne bi bilo lepo zahtevati od Velike Britanije, naj se odloči o teh dveh stvarih zdaj, pred splošnimi volitvami.« Erhard je nadalje povedal, da se premier Home ni popolnoma strinjal s njim zastavljenimi cilji, ki jih odobravajo zahodnoevropske firme socialističnim državam na največ petletni rok.

Kakor je pojasnil Erhard, ni bil namen njegovega obiska, da bi sprejeli kakršne koli sporazume in sklope ali dokončno zavrželi politiko, pač pa samo, da bi izmenjali mnenja. S premierom Homeom sta se strinjala, da v novem letu korak na mednarodnem točniku med Zahodom in Zahodom ne sme spreminjati sedenja statusa quo v Nemčiji. Vladi Zahodne Nemčije in Velike Britanije tudi »ne želita, da bi šli v pogajanjih z Zahodno Nemčijo dije, kot so šli v pogajanjih o delni odprtosti preboda v berlinskem zidu med božičnimi prazniki.«

Erhard je ponovil, da se zavzema za sprejem Velike Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost, rekot: »Preteči bo moralo nekaj časa, da bi izgladili razlike med šestorico, in prepričan sem, da se bo Velika Britanija tedaj lahko odločila. Kar se tiče Nemčije, bomo vselej vztrajali

li na tem, da se Velika Britanija pridruži EGS.«

Ob zaključku razgovorov med Homeom in Erhardom so objavili skupno sporočilo. V njem je rečeno, da se Velika Britanija in Zahodna Nemčija strinjata, da mora Zahod nadalje iskati metode za popuščanje mednarodne napetosti in za nadaljnje sodelovanje med Zahodom in Zahodom. »Enotnost Evrope na široki osnovi je njun skupni cilj. Obe vladi potrjujejo svojo privrženost Atlantski zvezi. Stiki med njima pa naj se povečajo in okrepijo.

Kakor poročajo Reuter, sta se premier Home in kancler Erhard razgovarjala razen o odnosih Zahod-Zahod tudi o vprašanjih, ki so v zvezi s stroški vzdrževanja britanskih sil v Zahodni Nemčiji. Dosegla sta soglasje, da pri koncu februarja v London zahodnonemška mislija na razgovore o tem vprašanju. Erhard in Home sta dosegla tudi soglasje o razširitvi kulturnih stikov med obema državama.

Zahodnonemški kancler se bo drevi vrnil v Bonn.

Pomen svetovne konference

Redna tedenska tiskovna konferenca v DSZZ

BEOGRAD, 16. jan. — Včasih je veljalo pravilo, da je točnost lastnost kraljev. Poklicni zavedni tuji in domači novinarji se zato ne želijo »krasiti« z njo. Ta »zavednost« jim je danes prizadejala hude preglavice, ko so z večjo ali manjšo zamudo padali in medias res v dvoranah protokolov DSZZ in skušali nadoknaditi zamujeno.

Tudi tokrat je bil začetni novinarski sestrel izšel na Cu. En Lajevu polovanje po Africi.

Uradni predstavnik DSZZ je v zvezi s tem dejal, da o obisku Cu. En Laja v Tuniziji in Gani lahko reče le to, da je popolnoma nemogoče spregledati neskladje med kitajskimi izjavami med Cu. En Lajevimi obiski in izjavami in ravnanjem kitajske delegacije v Albaniji, napenjenimi proti Jugoslaviji, kar je mimo tega še v nasprotju z načeli miroljubne koeksistence ter hkrati pod

ziga hladno vojno. Dušan Blagojević je z zadovoljstvom potrdil vest, da bo avstrijski vicekancler Bruno Pitzke v Beogradu 28. januarja na zasedbi obisk kot gost jugoslovanske vlade. Ta obisk pomeni nadaljevanje stikov med vidnimi osebnostmi dveh držav, usmerjenih k pospeševanju dobrih sosedskih odnosov.

Navzoče novinarje je zanimalo, kako tečejo priprave za svetovno konferenco o trgovini in razvoju. Predstavnik državnega sekretariata jih je obvestil, da je bilo na nedavnem sestanku zunanjepolitičnega odbora zvezne zveze skupščine sklenjeno, da bodo predložili letnemu posebnemu resolucijo o konferenci. Prav tako je tudi zvezni izvršni svet razpravljaj o dnevnem redu konference in tekni pripravi v Jugoslaviji in na tujem. Ob obeh priložnostih so poudarili pomen, ki ga pripisujemo konferenci, ter opozorili na nujnost temeljitih priprav v vsaki posamezni državi, pa tudi v bilateralnih in multilateralnih stikih posameznih držav in skupin držav. Zvezni zbor zvezne skupščine bo verjetno na eni izmed prihodnjih sej diskuriral o problematiki začasnega dnevnega

Novinarji so zaprosili za potrditev vesti, da se je jugoslovanska vlada obrnila na vlado Belgije s prošnjo, naj podpre zahtevo o odškodovanju žrtv nacističnega preganjanja, ki smo jo poslali borski vladi. Dušan Blagojević je poudaril, da je povsem naravno, da vlada SFRJ obvešča vlado članice antihitlerjevske koalicije o stanju v zvezi s svojimi zahtevami, ki izvirajo iz še druge svetovne vojne, zlasti, kadar gre za odškodnino, kajti že dolgo vrsto let so jugoslovanske žrtve nacizma predmet očitne diskriminacije.

— Ali ste že storili ali pa nameravate storiti podobne korake tudi pri drugih vladah te koalicije?

••••• Nadaljevanje na zadnji strani

TEŽAVNA POGAJANJA — V sedanjem sporu med Panamo in ZDA posreduje medameriška mirovna komisija Organizacije ameriških držav (OAS). Na sliki: Posebni veleposlanik ZDA Edward Martin (levo) se pogaja s panamskim predstavnikom v mestu Panami. Na drugi strani mize od leve proti desni: panamski funkcionar, panamski veleposlanik v ZDA Augustu Arango, ki je hkrati šef panamske delegacije, panamski minister za zunanje zadeve Galileo Solis in predsednik mirovne komisije Venezuelčan Enrique Tejeno.

Foto: AP

Nadaljevanje razgovorov z delegacijo KPI

BEOGRAD, 16. jan. (Tanjug). Danes dopoldne so se nadaljevali razgovori med delegacijo Zveze komunistov Jugoslavije in Komunistične partije Italije.

Generalni sekretar KP Italije Palmiro Togliatti in drugi člani delegacije, ki se mudijo na obisku v Jugoslaviji, so si na koncu davnih razgovorov ogledali Beograd.

••••• Nadaljevanje na zadnji strani

Prvi, ki priznava

Proces proti bivšim esesovcem iz Auschwitza

FRANKFURT, 16. jan. (Reuter-AF-Tanjug). V Frankfurtu se je danes nadaljeval proces proti nacističnim zločincem, obtoženim, da so množično pobijali in mučili antifašiste v taborišču Auschwitzu. Predsednik so zdaj postavili bivšega esesovskega podoficirja Hansa Starka, ki je prvi iz obtoženih skupine 22 stražarjev v Auschwitzu priznal, da je sodeloval pri zločinu nad 200 židov, ki so jih sežgali v plinskih celicah.

Stark je tudi priznal, da je streljal sovjetske vojske. Počel je, da mu je bilo 20 let, ko so leta 1941 začeli prihajati v Auschwitz prvi transporti ujetnikov iz Sovjetske zveze. Ujete sovjetske partizane so abez ceremonij postavili ob črn zid na dvorišču taboriščnega bloka št. 7a in jih postrelili. Bil je »zadovoljen« za to, da sprejema politične zapornike, in je med ukaz nadrejenih ubil štiri ali pet Rusov.

Stark je obtožen, da je nepravilno sodeloval pri množični likvidaciji zapornikov v Auschwitzu. Priznal je, da je peljal k ustrelitvi okrog 40 židov, ki so bili baje protinemški agenti. Ko ga je sodnik opozoril na to, da so bili v skupini tudi otroci v starosti od 5 do 12 let, je Stark odgovoril, »da so takrat izrekli kazni nad svojo družino, na podlagi nacističnega načela o družinski odgovornosti«. Trdil je, da je bil njegov glavni posel pred likvidacijo, »pomagati zapornikom.« »Navadno sem jim govoril, da se gredo kopat in preobleči.«

Tanjug poroča iz Bonna, da bodo 18. februarja postavlili pred sodišče v Limburgu glavne organizatorja množičnih umorov duševnih bolnikov, avtorja tak imenovanega »programa evakuacije« dr. Wernerja Heydeja skupaj s tremi njegovimi sodelavci. Tega nacističnega »morilca« iz znanstvenega prepričanja so aretirali 1959. leta na podlagi posnovnih prijav. Ta židov je bil v Ravensburgu zaplenjen kot zdravnik in sodni inženir pod imenom dr. Saracini.

Arabski vrh se bliža koncu

Določene težave pri delu kairske konference

KAIRO, 16. jan. (Tanjug). Konferenca šefov arabskih držav je zasedla pri svojem delu na težave, ki pa so glede na stanje v medarabskih odnosih razumljive.

Največje težave so vznikale na prvi in drugi zaprti seji, predvčeršnjem in včeraj dopoldne, ko je šlo za odnose med Sirijo in ZAR. Kot se je zvedelo iz dobro obveščenih krogov, je sirski predsednik Hafez povedal nekaj kritičnih in dokaj ostrih pripomb na račun politike ZAR do Sirije. Svoja stališča je ponovil na včerajšnji dopoldanski seji. V obeh primerih se je predsednik Nasser vzdržal komentarjev, drugi šefi arabskih

držav pa so spopadali k ohranitvi pozitivne atmosfere. V krogih konference opozarjajo, da se je znašel Amin el Hafez osamljen, ker so se vsi šefi arabskih držav prizadevali, da bi zboljšanje medarabskih odnosov razširili tudi na odnose med Sirijo in ZAR.

••••• Nadaljevanje na zadnji strani

Za zaprtimi vrati

Črnogledost glede konference o Cipru

LONDON, 16. jan. (Tanjug). Konferenca o prihodnosti Cipra je danes nadaljevala delo v Londonu za zaprtimi vrati. Današnji seji je predsedoval britanski minister za odnose z deželami Britanske skupnosti narodov Duncan Sandys.

Uradni začetek ciprske konference, ki se je začela včeraj v Londonu, spremlja čedalje huji pesimizem v političnih krogih. Predsednik ugotavlja, da nepopolnost stališč na obeh straneh in iz tega sklepajo, da bo imela konferenca težavno delo.

V pomanjkanju konkretnih predlogov, ki bi olajubljali kak uspeh, je v Londonu slišati razna ugibanja o tem, kako bi se bilo treba lotiti ciprske krize. Ta ugibanja izražajo stališča določenih strani, ki so prizadele v tem sporu.

»Daily Telegraph«, piše da bi bilo treba razdeliti Cipr na dve državi: eno za turške in eno za grške skupnosti, ampak med Grčijo in Turčijo. Toda najsi bo teza »Daily Telegrapha« še tako ljuba Turčiji in morda Britaniji, ni upanja, da bi bila sprejemljiva za predsednika Makariosa in ciprske Grke, ki sestavljajo nad 80 odstotkov prebivalstva na otoku.

Uradni krog na sedežu OZN v New Yorku so izjavili, da bo generalni sekretar U. T. Tant verjetno kmalu poslal opazovalca OZN na Cipr.

Na koncu sporočila je rečeno, da so središčni obeh predsednikov o vrsti vprašanj enaki.

Italijanski zunanji minister Giuseppe Saragat, ki se skupaj s predsednikom Segnijem mudi na obisku v ZDA, je včeraj na tiskovni konferenci izjavil, da si Italija ne more zamisliti pravega sodelovanja med Evropo in ZDA, če Britanija ne bo del združenja Evrope. Italija se bo nadalje zavzemala za združeno Evropo, ki bi vključevala Britanijo in, če mogoče, skandinavsko državo. »To je naš glavni problem,« je rekel Saragat.

Po Saragatovih mislih ima

••••• Nadaljevanje na zadnji strani

Letos 450 kilometrov novih cest

Rekonstruirali in modernizirali pa jih bomo kakih 1000 km

OD NASEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 16. jan. Letos bomo zgradili in modernizirali 1500 km cest. Tako bo imela Jugoslavija 11.800 kilometrov sodobnih avtomobilskih cest. Celotni obalni del jadranske magistrale bo dograjen do 1. maja 1965.

To je zvezi sporočil novinarjem danes sekretar za promet in zveze Marin Cetinčić, ki sodi, da je letošnje leto prelomnica v graditvi cestnega omrežja ter njegovega vključevanja v gospodarstvo in turizem.

Letošnja »delovna fronta« na novih cestah bo dolga 740 km. Do decembra bo od tega zgrajenih 450 km novih cest ali 40%, več kakor lani, rekonstruiranih in moderniziranih pa kakih 1000 km.

Marin Cetinčić je poudaril, da bomo imeli tako približno polovico zares sodobnih cest I. in II. reda, vse druge boste I. in II. reda pa naj bomo modernizirane do leta 1970.

Za zgraditev in modernizacijo cest bomo porabili leto 80 milijard (od tega 36 milijard iz sredstev federacije). V glavnem bo dograjen približno 340 km dolgi odsek jadranske magistrale od Sibenika do Bara, čez velikih cestnih mostov čez Krko pri Sibeniku in čez Neretvo pri Metkoviću. Zgrajen obalnega dela so razen tudi 70 km jadranske magistrale od Kolasina do Bilega polja in od Tiplena

skupnosti pri graditvi in modernizaciji cestnega omrežja.

Ta zavestno je očitna zlasti po letu 1962, ko so bila ustanovljena cestna podjetja. Ta podjetja so imela lani za vzdrževanje cest kakih 15 milijard, letos pa bodo imela nad 25 milijard, ki jih bodo plačali neposredni uporabniki cest. Vendar pa ta vsota za celotno vzdrževanje cest ne bo zadostovala. Šele čez tri, štiri leta, ko bo naša cestni promet znatno narasel, bo po mnenju Marina Cetinčića mogoče povsem uveljaviti načelo, naj plačuje vzdrževanje cest tisti, ki jih uporabljajo.

JAK KOPRIVEC

Miha Marinko v Celju

CELJE, 16. jan. — Sekretar Centralnega komiteja Slovenije Miha Marinko je danes dopoldne razpravljaj s predstavniki okrajnih političnih organizacij in okrajne skupščine v Celju o gospodarskih vprašanjih ter predvidevanju razvoju in integraciji na tem področju. Posebej in podrobneje se je zanimal za probleme in razvoj kmetijstva, za integracijski proces v kmetijstvu ter kako v tem okviru rešujejo in kako nameravajo reševati posamezne vprašanje v prihodnjih letih. Popoldne je obiskal še delovni kolektiv Zelenarne v Stozah

F. SEUNIG

Priznanje odreda JLA na Sinaju

Komandant sil ZN obiskal odred JLA na Sinaju

BEograd, 16. jan. (Tanjug). — Na poslovilnem obisku pri odredu JLA na Sinaju je dosedanj komandant mednarodnih sil ZN na Bliznjem vzhodu generalpodpolkovnik P. S. Djani dal namenu dopisniku izjavo, v kateri je poudaril, da so pripadniki odreda JLA vse svoje naloge izpolnjevali zelo uspešno.

»Ukrepi vaših vojakov,« je rekel Djani, »so bili zmerom umestni, pa naj je bilo to vsakdanje življenje v taborišču ali za izpolnjevanje dolžnosti na meji. Vaši vojniki so zelo dobri in požrtvovalni. To svoje odlike so izpričevali tudi v sestavi sil ZN. Osebnost sem se prepiral, da se vaš vojak nikoli ni ustrašil težav, pa naj bi jih bilo še toliko. Vse naloge so jih izpolnjevali z vso odgovornostjo in so v vseh okoliščinah disciplinirano izpolnili.«

General Djani je nadalje izjavil, da mu je bilo v veliko čast spoznati lojalnost, pripravljenost odreda do njega kot komandanta mednarodnih sil. Posebej je opozoril na zaupanje, ki so mu ga izkazovali naši voditelji, kar mu je znano pomagalo pri izpolnjevanju dolžnosti. General Djani je poudaril, da se je med kontingenti raznih držav v sestavi mednarodnih sil razvilo plodno sodelovanje, predvsem v štabu UNEF. To sodelovanje je treba še nadalje razvijati.

Ko je govoril o vtisih med obiskom v Jugoslaviji, je general Djani poudaril, da so on in člani njegove družine pridobili v naši državi mnogo prijateljev. Poudaril je tudi, da se je lahko na vsaki koraku prepričal o želji, da bodo prebivalci Jugoslavije tudi v prihodnje z vso verno delali za razcvet svoje države.

Švedi so pripeljali prve šivne stroje v Skopje

SKOPJE, 16. jan. (Tanjug). Prvih sto od skupnih 400 šivnih strojev, darila prebivalcev švedskega mesta Göteborga prizadetim prebivalcem Skopja, so razdelili med servise stanovanjskih skupnosti, otroške in druge domove ter ožročne prebivalce mesta. V servisu stanovanjskih skupnosti jih bodo brezplačno uporabljali za osebne potrebe. Pobudo za to akcijo po moči prebivalcem Skopja so dali trije švedski državljani jugoslovanskega rodu — Marjan Kolobarić ter Ivan in Slavko Mitović, ki so osebno izročili to pošiljko. Šivne stroje so brezplačno pripeljali v Skopje s kamioni transportnega podjetja »Bil speditions of Göteborg«.

Mladini se obeta še več rekreacijskih možnosti

BEograd, 16. jan. (Tanjug). Po orientacijskem programu razvoja mladinskega turizma, ki ga je danes obravnavalo predsedstvo CK Zveze mladine Jugoslavije, je do leta 1970 predvidena gradnja več deset rekreacijskih centrov, domov in drugih objektov, v katerih bo nad 10.000 novih postelj. Objekti za letovanje in počitnice mladine bi imeli v tem primeru na koncu prihodnjega sedemletnega obdobja na voljo kakih 33.500 postelj.

Maja razstava cvetja v Splitu

SPLIT, 16. jan. (Tanjug). Na prvi jadranski cvetlični razstavi, ki bo v Splitu v maju od zasedanja Stalne konference mest, bodo posvetili glavno pozornost cvetju, zelenim tlatim, parkom in rekreacijskim centrom po mestih in industrijskih naseljih. Sodelovanje na razstavi je prijavilo že več proizvajalcev z vse jadranske obale, ki bodo razstavili cvetje, okrasno grmičje in razne druge nasade, med njimi tudi mnoge sredozemske kulture, ki bi jih lahko gojili tudi v drugih krajih. Prav tako bodo razstavili svoje izdelke proizvajalci opreme za parki.

Zakaj v začetku vsakega leta nastane zastoj v proizvodnji

O tem bo v četrtek razpravljala gospodarski zbor zvezne skupščine

BEograd, 16. jan. (Tanjug). Možnosti za uspešnejši start gospodarstva v začetku leta 1964 bodo predmet razpravljanja gospodarskega zbora zvezne skupščine na seji, ki jo je za 23. januar sklical predsednik zbora Osman Karabegović. Na tej seji bo gospodarski zbor razpravljati tudi o programu dela v naslednjem obdobju in izvolil nova telesa za proučevanje posameznih problemov iz gospodarstva.

Člani zbora so že dobili analizo gibanja gospodarstva v zadnjih mesecih lanskega leta z najvažnejšimi problemi, na katere zadeva običajno v prvih mesecih novega leta. Zato lahko pričakujemo, da bodo na bližnji seji zbora s širšega vidika proučili stalno zaostajanje proizvodnje v prvih mesecih, preanalizirali vzroke tega in predlagali ukrepe, ki bi jih bilo treba storiti v gospodarstvu, da bi dosegli takoj v začetku leta čim ugodnejše rezultate.

Strokovnjaki, ki so proučevali ta problem, so ugotovili, da znaša v dolgotrajnem obdobju zaostajanje proizvodnje v prvih mesecih novega leta 8 do 15%. Zastoj leta je pa padec znašal povprečno 10%. Po njihovem mnenju je vzrokov več.

Prvi je manjše število delovnih dni v prvem četrtletju v primerjavi z zadnjim, kar objektivno vpliva na zmanjšanje proizvodnje povprečno za 2%.

Drugi vzrok se zrcali v neugodni pripravljenosti in razcepjenosti proizvodnih zmogljivosti ter v slabostih tehnološkega procesa. Tretji vzrok je subjektivne narave: nepravilna priprava proizvodnje, nepopolna zagotovitev materialnih pogojev, orientacija na čedalje večja popravila v tem času, če ustaljena praksa nepravočasnega sklepanja pogodb, sezonski momenti v proizvodnji nekaterih vrst blaga, kampanje v predelavo posameznih proizvodov, težave s prevozom, zmanjšana potrošnja posameznih proizvodov itd. Če bi omilihi te hiše, bi se proizvodnja v primerjavi s

planirano lahko povečala za nekaj odstotkov.

Pričakovati je, da bodo na seji govorili zlasti o realnih možnostih za ublažitev teh razlik v tempu proizvodnje že v letošnjem letu. Razen rezultatov, ki jih po pravici pričakujemo od ukrepov v gospodarskem sistemu in boljših pogojev gospodarjenja, poudarjajo pravčasno preskero z reprodukcijskim materialom iz uvoza, nadalje to, da v gospodarstvu ni čutili lanske negotovosti v pogledu konjunkturalne, stabilne blagovno-denarne odnose na trgu in težnjo po nadaljnjem naraščanju kupne moči prebivalstva, ki torja tudi ustrezne rezerve v blagovnih skladih. Sem sodi tudi sprememba gospodarskih instrumentov pred začetkom leta, kakor tudi uveljavljanje družbenih planov pri delu, kakor smo jih uveljavljali doslej itd. Vse to ustvarja realne možnosti za uresničevanje polne poslovne dejavnosti. Posebej opozarjajo na priprave, ki jih je treba opraviti za odstranitev težav v preskrbi z električno energijo.

Znanstveno proučevanje naprednih gibanj v svetu

V Beogradu se je začelo tridnevno posvetovanje

BEograd, 16. jan. (Tanjug). V Beogradu se je začelo danes tridnevno posvetovanje o političnih gibanjih in sistemih v nerazvitih deželah. Ta znanstveni sestanek je organiziral inštitut za proučevanje delavskega gibanja v Beogradu.

Otvoritev posvetovanja se je udeležil tudi član CK ZKJ Rodoljub Colaković. Na posvetovanju sodeluje nad sto uglednih predstavnikov znanstvenega in družbenega življenja iz vseh naših univerzitetnih mest ter predstavnikov 20 najuglednejših političnih in znanstvenih ustanov. Posvetovanje spremlja tudi član CK Poljske delavske partije in direktor zavoda za zgodovino partije pri CK PZPZ Tadeusz Daniszewski.

Sestanek o političnih gibanjih in sistemih v nerazvitih deželah je začela direktorica inštituta za proučevanje delavskega gibanja Minka Milčević. Opozorila je na pomen proučevanja na tem področju in med drugim poudarila, da izkušnje revolucionarnih in naprednih gibanj v deželah Azije, Afrike in Latinske Amerike bogate naše razumevanje sodobnega sveta, sodobnih poti, boja za socializem in za odnose brez izkoriščanja med ljudmi in narodi. Dr. Vojan Rus, vodja skupine, ki je pripravila glavni

Pisma bralcev

Javna kopališča

Tovariš urednik, mislim sicer, iz vprašanja tedenskega kopanja delati družbenega problema. Zdi se mi pa — vsaj kolikor sem doživel —, ko sem hodil po razvalinah v Pomurju, da so imeli celo v antiki sosesmerno več javnih kopališč, kot jih je danes v Ljubljani. Pri vseh gradnjah je namreč še petik del Ljubljancem v stanovalnihih brez kopališč, tako, da so navezani na javna kopališča. Kopališče stanovanjske skupnosti Stari Vodmat v veliki stanovanjski hiši na Njegoševi cesti 6, ki so ga po daljših presidavah le spet odprli, je vsaj onih nekaj ur triletno tedensko vselakor vselej več kot zasedeno in podobno je tudi drugod. Prihaja na kopališče se je še posebej, če so začeli prihajati v teh rednih urah na kopanje tudi dijakci v skupinah. Postavljam torej vprašanje: ali ni mogoče z gradnjo novih skromnih javnih kopališč, kar ne bi pomenilo tolikšnih stroškov, kot marsikateri druge manj potrebne luksuzne, reklamne, športne in podobne gradnje, razbremeniti dosedanja kopališča, ki jih lahko preštevamo na prste? In mar ni mogoče takih dijakov obkrožiti usmerjati v kakšne dodatne ure, saj je ob jekti kopališča, kar smo se tako zelo slabo izkoristili? Končno pa ne nekaj, kar kaže na našo ozko miselnost: pri blagajni doli vsak tisti za prho ali kad z zaporedno številko. Toda po najnovejšem statistiki ni mogoče več s kupljenim lističkom oziroma zaporedno številko priti nazaj v časi, ki ti pripada, ampak moraš iz nekeke solidarnosti sedeti ali stati z ostalimi v še tako tesnem in povrhu še zakajenem koridorju, tako da se brezpolno izpolnjevanje časa enakomerno obremenjuje vsem. Ali menite, da arabske številke pri naših ljudeh niso dovolj razumljive za določanje zaporedja?

MARKO POGACNIK, Njegoševa 15, Ljubljana

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

»Pisma bralcev«
so vaša tribuna
SODELUJTE!

Letos 1200 novih stanovanj

Seja mariborskega okrajnega sveta za družbeni plan in finance

MARIBOR, 16. jan. Predvideni letošnji proizvodni rezultati v mariborskem okraju bodo terjali večja vlaganja tudi v stanovanjski gradivni, prometni, trgovinski, obrtni in šolski. Predlagajo, naj v nova stanovanja ne bi več vgrajevali vseh elementov, ampak naj bi si jih stanovalci kupili sami. Izračuni jim vendar kažejo, da bi n. pr. samo s švedsko kuhinjo, bojlerjem, štedilnikom in barvnim opleskom prihranili okrog 355.000 din pri stanovanju. To pomeni, da bi pri predvideni izgradnji 1200 stanovanj prihranili okrog 450 milijonov din družbenih sredstev, s katerimi bi lahko zgradili 100 do 110 novih stanovanj več.

To so ugotovili na današnji seji sveta za družbeni plan in finance okrajne skupščine Maribor, ko so razpravljali o osnovah za sestavo letošnjega družbenega plana. Tudi industrija gradbenega materiala zaostaja za potrebami. Nujno bo zgraditi novo sodobno opelkarno. V soboški občini imajo več gradbenih in mizarjskih podjetij, ki ne ustvarjajo skladov in nimajo perspektive. Gradbeno podjetje v Lendavi ima na primer samo 36.000 din osnovnih sredstev na zaposlenega.

V razpravi so menili, da bi kazalo načelno prepovedati izvoz električne energije, saj zaradi pomanjkanja te stoji novo zmogljivost električnih v Kridrčevem in nekaterih napravah v Tovarni dušika Russe. Odločno so se zavzeli za modernizacijo tekstilne industrije v okraju, ki je bila zadnja leta prepuščena sama sebi. Zaradi tega ima tekstilna industrija — z izjemo bivše MTT — najslabše opremljena in izrabljena osnovna sredstva. Zavrnili so mnenja posameznikov, da tekstilna industrija ne spada v Maribor.

Posebej so poudarili, da promet izredno zaostaja za

otrokom iz te prijateljske države.

Na Visu bodo odkrili spomenik

SPLIT, 16. jan. (Tanjug). Na monolitnem marmornem bloku — spomeniku, ki ga bodo odkrili 4. julija na otoku Visu, bodo včlane znane Titove besede: »Tujega nečemo, svojega ne damos. Te besede je izgovoril vrhovni komandant NOV 12. septembra 1944 v svojem znamenitem govoru pred borci Prve dalmaške proletarske brigade na viški obali. Spomenik bodo odkrili na dan velike proslave, posvečene 10. letnici bivanja tovariša Tita, vrhovnega štaba in članov nacionalnega komiteja na tem otoku.

M. K.

Priznanje soprogi švedskega veleposlanika

BEograd, 16. jan. (Tanjug). Generalna sekretarka jugoslovanskega Rdečega križa Mara Rupena je danes v prostorih te organizacije izročila soprogi dosedanjega švedskega veleposlanika v Beogradu ge. Kristini Baculdu skromno darilo — narodno rožico iz okolice Beograda. To darilo je simbol priznanja in hvaležnosti jugoslovanskega Rdečega križa ge. Baculdu za njeno nesebično vlogo pri negovanju otrok, prizadetih ob potresu v Skopju, in sodelovanje v akcijah pomoči, ki so jo prebivalcem Skopja poslala vlada Švedske, švedski Rdeči križ in organizacije za pomoč

napak. Neka lokomotiva je na primer čakala na popravilo tri mesece.

JAK KOPRIVC

Sprejemi in obiski

BEograd, 16. jan. Zvezni sekretar za zunanje trgovino Nikola Duverovic je včeraj sprejel poslovnega veleposlanika ZDA g. Erica Koehraja. Govorila sta o trgovski medobema državama.

Zvezni sekretar za industrijo Filip Bajković je včeraj sprejel poslovnega veleposlanika Austrije Malanasa.

Državni sekretar za zunanje zadeve Dušan Kveder je včeraj sprejel poslovnega veleposlanika Španije g. Alana Kana, ki mu je izročil prepis akreditivnega pisma.

Pomočnik državnega sekretarja za zunanje zadeve Dušan Kveder je včeraj priredil poslovno kosilo v čast švedskemu ambasadorju Svemu Backlundu, ki zapuša Jugoslavijo.

Dosedanji veleposlanik Indije v SRJ dr. J. N. Khosla je včeraj popoldne odputoval iz Jugoslavije.

Na enotedenski obisk v Jugoslavijo je prišel član CK PZPZ Tadeusz Daniszewski, ki je gost inštituta za proučevanje delavskega gibanja.

Premalo ustanov za varstvo otrok zaposlenih staršev

Le 9 % otrok ima ustrezno oskrbo in varstvo

BEograd, 16. jan. (Tanjug). Na današnji seji odbora Stalne konference mest za zdravstvena in socialna vprašanja so ugotovili, da v nobeni republiki ni dovolj ustanov za varstvo, nastanitve in prehrano otrok zaposlenih staršev. Računajo, da ima samo 9% otrok zaposlenih staršev v teh ustanovah ustrezno oskrbo v času, ko oče in mati delata.

Člani odbora menijo, da organi v komunah, družbeno-politične organizacije in gospodarska podjetja ne posvečajo dovolj pozornosti odpiranju in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

mer so dale od skupnih sredstev, ki jih porabi leto, za graditev ustanov za varstvo otrok samo 0,8%. Tudi šolski skladi zelo malo pripirajo in delu teh ustanov. Mnoge gospodarske organizacije ne morejo dati sredstev za graditev ustanov, v katerih bi otroci delavcev in uslužbencev, zaposlenih v teh organizacijah, preživeli nekaj ur dnevno, ki njihovi starši delajo. Gospodarske organizacije na Hrvaškem na pri-

Nove naprave v zeniški železarni

Po prvi fazi rekonstrukcije letno več kot milijon ton jekla

Zeniško železarno so začeli rekonstruirati. Zgradili bodo nove naprave v valjarnah, kokarni, kovačnici in pri plavžih. Doslej je za rekonstrukcijo porabili več kot 6 milijard dinarjev. V doglednem času bodo usposobili obrate, ki bodo dali skupnosti vsako leto več kot 2,5 milijona ton jekla. To razdobje so razdelili v tri etape.

DETAJL IZ ZENICE. Dva izmed treh plavžev...

Rudnik svinca in topilnica Mežica razpisuje

JAVNI NATEČAJ

za ugotovitev sposobnosti zainteresiranih gospodarskih organizacij za gradnjo industrijske hale rafinacije in njej pripadajočih gradbenih objektov v Žerjavu — metalurški obrati

Natečaj je razpisan po določilih 48. člena temeljnega zakona o graditvi investicijskih objektov FLRJ št. 45/61 in člena 25 ter 27 pravilnika o postopku pri oddajanju investicijskih objektov in del v graditvi LRS št. 8/63.

- INVESTITOR: Rudnik svinca in topilnica Mežica.
- PREDMET NATEČAJA: gradnja hale za rafiniranje in njej pripadajočih gradbenih objektov v Žerjavu — metalurški obrati.
- PREDRAČUNSKA VREDNOST vseh gradbenih in obrtniških del, razen lučne in motorne instalacije, kar bo izvajal investitor v lastni režiji, znaša 190.000.000 din.
- PROJEKTANT: Projektno biro Velenje, pošta Velenje.
- ROK IZGRADNJE: 30. avgust 1964.
- Zainteresirane gospodarske organizacije morajo predložiti naslednje podatke:
 - podatke o strokovnih kadrih z večletnimi izkušnjami na takih objektih, s katerimi bo izvajalo razpisana dela;
 - podatke o mehanizaciji in drugi opremi, s katero bo podjetje izvajalo razpisana dela;
 - navedbo takih in podobnih objektov, ki jih je podjetje že gradilo;
 - predlog operativnega plana ponudnika (ponudba ugodnejšega operativnega terminskega plana);
 - ponudbi priloge posebno izjavo, da so ponudniki znani projekti, teren, geološke in hidrološke razmere in ostali pogoji za delo — ter da je ponudba dana po proučitvi omenjenih pogojev.
- Rok za dostavo podatkov oziroma ponudb za natečaj je najkasneje 30. januar 1964 do 10. ure na naslov:

Rudnik svinca in topilnica Mežica, pošta Mežica. — Prispele ponudbe bo odprla posebna komisija investitorja, sestavljena po navodilu pravilnika o postopku pri oddajanju investicijskih objektov in del v graditvi, v smislu člena 3 ob 10. uri dop. pri navedenem naslovu.
- Interesenti lahko dobijo tehnično dokumentacijo pri investitorju proti reverzu od dneva objave v časopisu vsak delovni dan od 6. do 12. ure. Komisija ne bo upoštevala ponudb, ki ne bodo sestavljene v smislu pogojev razpisa.
- Po zaključnem natečaju bo investitor z odločbo pisмено obvestil vse ponudnike o izidu natečaja, v zakonitem predpisanem roku.

409

Prva faza, ki se je začela sredi lanskega leta, naj bi se končala ob koncu leta 1964. Do takrat bo kombinat proizvajal več kot milijon ton jekla. O tem, kar so že doslej storili, o delih in o tem, kaj je najkvalitetnejše v prvi fazi izgradnje, smo se razgovorili s Tripom Milčevićem, direktorjem sektorja za investicijsko izgradnjo. »V letu 1963 smo se po načrtu kapitalne izgradnje lotili več objektov. To so slabe točke v tehnološkem procesu proizvodnje oziroma ozka grla. Začeli smo graditi nove globinske peči, rekonstruirati poprečno halo blooming valjarne, graditi premogovno skladišče koksa, nekatere objekte v kovačnici, pri plavžih itd. Pred nekaj dnevi smo od izvajalca gradbenih del dobili prve objekte nizke gradnje — rekonstruirano železniško progo in ceste, ki so neogibno potrebne za nadaljnja dela v podjetju. Prav tako so zgrajeni temelji za štiri globinske peči v blooming valjarni. Peči bomo prenesli iz starih valjarn v končni gradbeni etapi, ki so tudi temelji za stebre poprečne valjarske dvorane.«

— Katere naloge so najpomembnejše, razen gradbene operative? »Vse stvari so široko zastavljene in so odvisne druga od druge. Zagotovitev sredstev vpliva na gradbeno dela, leta pa na roke, ki je treba poslati opremo. Zdaj smo opravili licitacijo za nabavo in vgraditev 4000 ton

jeklenih konstrukcij, pogajamo pa se še za 8000 ton. Nedavno smo sklenili sporazum o dobavi naprave za drugi plavž, s katero bo moglo avtomatsko upravljati in kontrolirati proizvodnjo. Napravo bomo vgradili v letošnjem četrtletju, in to v času, ki je določen za generalni remont. Podobno bomo rekonstruirali tudi druga dva plavža. Dokumentacija iz ZSSR prihaja v predvidenih rokih, zaradi česar je bilo mogoče planirati zaključna dela že na začetek prvih mesecev v letu 1964. To so dela za rekonstrukcijo vstopnega in transportnega sistema aglomeracije. To je hkrati najtežji in najpomembnejši objekt v prvi fazi nadaljnje izgradnje železarn. — Katere podjetja sodelujejo pri teh delih? »Dela prve rekonstrukcijske faze opravljajo številna specializirana domača podjetja. Rekonstrukcijo elektroinstalacij smo zaupali Iskri iz Kranja, Rade Končarju iz Zagreba, Energoinvestu iz Sarajeva, strojno tehnična dela pa Metalni iz Maribora. Industromontaži iz Zagreba in ILM iz Tuzle. Za instaliranje nepregornega materiala smo najeli zeniško podjetje Vatrostalo. Razen omenjenih bodo sodelovala še druga podjetja, med njimi kar 650 domačin, kar je hkrati tudi dokaz o zmoglosti domačih specializiranih podjetij.« je končal Tripo Milčević.

D. PUSARIČ

Zabeleženo

Na magistrali: odsek smrti

Statistika pravi o tem, da se na avtomobilski cesti skozi Hrvaško, ki povezuje Zagreb z Beogradom, zgodi na leto okrog 250 prometnih nesreč. Dobro bi bilo, če bi statistična služba mogla predložiti podatke, na katerem odseku te avtomobilske ceste je največ nesreč. Prometna mlava trdi, da je največ nesreč na 80 km ceste med Zagrebom in Kutino, na tako imenovanem »stopnem in zastopnem« področju med avtomobilsko cesto in Zagrebom. Odsek so zgradili to prometno žilo, do sedaj še ni minilo leto, da ni povzročil nobene nesreče. Pred nekaj leti je tam samo v pitnem mesecu dni v nekaj nesrečah izgubilo življenje deset potnikov. Zakaj je odsek Zagreb—Kutina tako nevaren? Odgovor na to vprašanje vsebuje več verodostojnih. Predvsem gre tu za psihološkega voznika, ki je splošno krenil iz Zagreba proti Beogradu, je željan ceste in hitrosti in se pri izhodu iz

mesta bolj pritiska na plin, kot je potrebno. Vleče ga dolga in spoznanja, da je komaj na začetku svoje poti. Njegov kolega, ki mu pelje nasproti, je že utrujen pri prevoženih 300 ali več kilometrov in komaj čaka, da bi zagledal bližajočo mesto. Zdi se mu, da mu škoda časa, da bi se pošteno prelegnil in odpohčel. Zato tudi on ne usmiljeno pritiska na plin in se ne meniti dosti za opozorila, da je največja dovoljena hitrost od 80 do 100 km. Ki hitri potniki šli po cesti tudi enolično pokrajina, po kateri pelje cesta brez ovir in zapov, tako da v četli, da bi bil čimprej mimo, kar pozabi na nevarnosti, ki jih je povzročila: avtomobilska cesta na enosmerni, na njej ni videti lokov nadvožov in podvožov, razen tega pa se zlivajo varno kolovoz in bližnjih njiv. Če voznik pozabi na takšne in podobne nevarnosti, potem vsekakor ne pomisli niti na to, da bi mu lahko v hipu škofila pred avto preplavljena dolina.

ZAVAROVALNICA

PIRAN V PIRANU

razpisuje javno ustno licitacijo za prodajo karambolirane

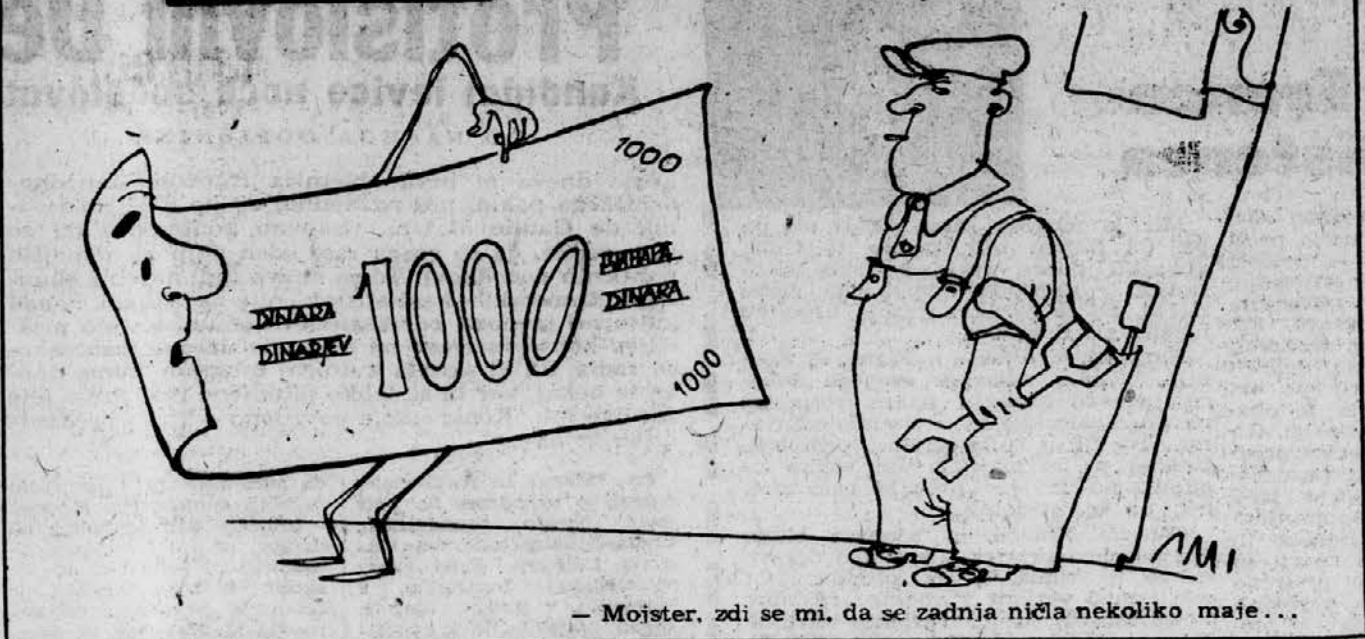
osebne avtomobile

Zastava 750

letnik 1963, prevoženih 100.000 km,

ki bo 21. januarja 1964 ob 9. uri v Avto-mot servisu Portoroč. Izključna cena 750.000 din. 410

MILAN MAVER: NA TEHNIČNEM PREGLEDU

— Moister, zdi se mi, da se zadnja ničla nekoliko maje...

Zavod za napredek lesne industrije

Boljši rezultati z združitvijo vseh znanstveno strokovnih sil

Na pobudo lesno industrijskih podjetij naše republike, ki so združena v poslovenem združenju »Les-«, so ustanovili Zavod za napredek lesne industrije, ki naj bi postal organizator in mobilizator vsega znanstveno raziskovalnega in razvojnega dela lesno industrijskih podjetij v Sloveniji.

Znanstveno strokovno delo za pospeševanje napredka v lesni industriji je bilo doslej dokaj razcepljeno in neenotno. Ni čudno, da so bila prav tako neenotna tudi strokovna mnenja o raznih vprašanjih: sama strokovna pomoč podjetjem pa je tudi bila slabša in manj strokovna, kot bi bila, če bi delo opravljala večja organizacija s primerno specializacijo in delitvijo dela po posameznih področjih. Razen Instituta za gozdnarstvo in lesno gospodarstvo SRS so se s strokovno dejavnostjo lesne industrije doslej ukvarjali še tehnični biro poslovnega združenja »Les-«, Bilro za lesno industrijo v Ljubljani, srednja tehnična in visja lesna šola. Razen teh lesno industrijskih institucij pa so na področju lesne industrije delovali tudi: poslovnostrojnice »Avtomacija«, Ke-mični inštitut, Inštitut za raziskavo gradbenega materiala

la in ostali. Če se upoštevamo, da v strokovno raziskovalnem delu omenjenih institucij ni bilo prave koordinacije in da ni bilo med ustanovami potrebne izmenjave izkušenj in povzemanja strokovnih ugotovitev, potem je razumljivo, da dokaj drago delo ni dajalo zadostnih rezultatov. Pobuda za združitve vseh znanstveno raziskovalnih, strokovnih in materialnih sil v eni sami instituciji je še toliko bolj zasluži pohvalo, če upoštevamo, da lesno industrijska podjetja naše republike izvažajo kar okoli 40 odstotkov vseh svojih izdelkov in so tako v skupni izvozni vrednosti udeleženi s 27 odstotki. Prav zaradi nujnosti po prilaganju zahtevam tujih tržišč je v lesni industriji stalna skrb za hitre napredke proizvodnje še toliko bolj imperativna. Si-cer pa tudi razvoj, ki ga v

naslednjih letih obetajo v lesni industriji, terja pospešeno in dobro organizirano znanstveno strokovno dejavnost. Od sedanjih 23.900 zaposlenih oziroma od 60 milijard bruto proizvoda v predlanskem letu bo namreč lesna industrija naše republike napravila velik razvojni skok. V letih 1964—1970 bo obseg proizvodnje povečala kar za 62 odstotkov. Tolikšna proizvodna rast seveda ne bo lahka, saj bo pogojena predvsem z nadaljnjim uveljavljanjem podjetij v mednarodni delitvi dela. Neprestano konkurenčno tekmovalno na tujih trgih pa je dovolj prepričljivo, da so se podjetja lesno industrijske stroke odločila za uspešnejšo in bolj organizirano obliko znanstveno strokovnega dela.

Dejavnost zavoda bodo za tiste raziskovalne naloge, od katerih bodo imela korist vsa podjetja, financirale gospodarske organizacije z deležem iz bruto proizvoda, drugi vir finančnih sredstev pa bodo plačila za konkretne naložbe. Z združitvijo kadrov poslovnega združenja in biroja za lesno

industrijo bo imel zavod okoli 25 visoko kvalificiranih strokovnjakov. Omejeno število pa bodo še povečali s strokovnim kadrom z biotehnične fakultete in s kadrom višje in srednje tehnične šole. Sektorji zavoda za ekonomska vprašanja, za tehnologijo, raziskavo materiala, za lesno strojništvo in biroja za projektiranje in za oblikovanje pohištva in drugih izdelkov, bodo lahko uspešno preučevali in zasledovali strokovne dosežke doma in v tujini. Organizirali bodo znanstveno delo, prenašali rezultate in dogajanja v prakso in za potrebe gospodarskih organizacij izdelovali tehnične, tehnološke in ekonomske elaborate in analize. Svojo vlogo pa naj bi Zavod odigral tudi pri proizvodnem usmerjanju lesno industrijskih podjetij in širjenju tržišč, z investicijskim programiranjem in napovedjo modnih kreiranjem, ki ga bo opravljal še omejeno biro za oblikovanje pohištva in ostalih izdelkov, da bodo podjetja lahko sledila modnim smerem v svetu.

F. JERAS

Ljudje, kraji in leta Gospodič z bradico

Oprostite mi, če sem zavil v »mladinski klub, kjer so vsi najmanj osem let mlajši od mene. Zavil sem tja pod balkone samo zato, ker je to še edini kraj v Ljubljani, kjer točno nebo posebno poglobljeno znanje, ki diši po travi, ki jo zbirajo sobori. To je ena izmed mojih slabosti, kakršna ima vsak človek v svoji praksi. Tako in zaradi tega včasih zaidem v takimenovani »mestni bar«, ki ga lahko s polno pravico biseru mladinskega aktivista imenujem mladinski klub. Za spornost, intimnost, estetičnost, pač mora nekje sedeti, ker so klub za mlade dozdali v Zagrebu in zdajjo v Beogradu, a v Ljubljani so najraje spremenili v spornost, ker smo pač revni in marsikaj ne premoremo. Pravzaprav komu mar, če je mestni bar mladinski klub in če tam na zgornji etaži ni nihče starejši od petindvajset let? Dekleta so mnogo mlajša, nad dvajsetletno je vstop skoraj prepovedan. A znano je, da dekleta v mestu hitreje zorijo. In tako je pravzaprav vse v redu. Nekje takimenovani mladi pač morajo posedeti.

In tako sem sedel na visokem barškem, stiliziranem stolčku in pil tisti poljski strup ter opazoval stare dame in gospode, ki so po delu za 23.000 dinarjev mesečno zavili spodaj k mentov in rastočim proizvodnim stroškom.

V tem primeru torej gospodič z bradico, ki je obiskoval v krovnem gibanju dajajo s posekanim drevenim dohodki, ki omogočajo kritje stroškov za druge sestoje, ki še niso donosajo. Za posekane dreve pa so bili stroški za njihovo rastni razvoj že prejšnji na enak način vloženi. Vsako leto imamo torej dohodke in stroške in tako finančno-gospodarsko obide-mo dolgoročnost proizvodnje. Čisto nekaj drugega pa je, če je treba gozd (plantažo) šele od začetka osnovati in vzgajati. Na njegov donos moramo čakati celotno rastno dobo. Do tedaj pa nimamo kritja za anuitete. Organizacija, ki je le od tega odvisna, bo zmožna vračati anuitete šele ob koncu zrelostne ali obhodne dobe. Gre torej za dolgoročnost posejila. Kdo ga naj da? Tisti, ki je zainteresiran, in to je naša družba, ki ve, da bo les potrebovala tudi, če se točno ne ve, kakšne bodo takrat tržne cene, ki pa so le v nekem sorazmerju s potrebami, in je s ponudbo in povpraševanjem. Vrednost lesa raste. Družba vsekakor ve še po doseganju izkušenj, da je dražje les pogrebat in ga uvažati, kakor pa ga pridelati.

Ko pa bodo nasadi prišli do izkoriščanja in s tem do vračanja investicij, so njihovi dohodki lahko porabljeni za snovanje novih nasadov. Tedaj spet pride do krovnega gibanja financiranja, ko se hkrati seče ali izkorišča in

nehnega tekanja med dvema etažama je za trenutek okleva. Njene velike, kostanjeve oči so bile za trenutek zmedene. Potem je denarico pobrala in jo dostavila gospodu z bradico. Če je natakarcia pa tem malce sardela je to pač njena stvar: mladi gospod ni zarjel in tudi to je čisto njegova stvar. Naročil sem se eno poljsko strupenjačo in oblažilo, da me nista oči in bog odarovala s Klepečom močjo, da bi šel gospodu z bradico povedati nekaj tistih stankov, ki jih kolega, ki je napisal bonton, ni mogel vpisati v poglavje.

Ko se je omizje okrog gospoda z bradico razšlo in se po stopnicah drsalo na vse strani mesta, sem opazil med njimi starega znanca. Vprašal sem ga, kdo je tisti bradati. Povedal mi je, da je to skoraj že slavnj arhitekt. Ko sem mu omenil, zakaj se za zanimam zanj, mi je odgovoril: — Kaj bi, saj smo s to natakarcio stari, dobri znanci. Stalni gostje smo tukaj...

In potem se spet ni zgodilo nič posebnega. Prišlo je nekaj mladih. Odgovorili mi je nekaj. Stari so stankali, dva mlada pa sta skuhala simulirani, da sta zaljubljenca. Sosednje omizje se je na ves glas izrazilo, da je to moderno, nesodobno. Samo to. DRAGO KRALJ

Jugoslovanski izvoz v lanskem letu

Po začasnih statističnih podatkih je znašala v lanskem decembru vrednost jugoslovanskega izvoza skoraj 25 milijard dinarjev, kar je za dobri 2 milijardi ali za 9% več kakor v decembru prejšnjega leta. Na rezultat decembrskega izvoza je vplival zlasti izvoz dveh ladij (za Švedsko in Libenijo) v vrednosti nad 2 milijardi din. s čimer se je izboljšala tudi letni rezultat izvoza ladijske industrije, ki je lani časovno nekoliko zaoštril v izvozu. Z upoštevanjem decembrskega izvoza je skupni izvoz v proteklem letu dosegel 237 milijard din nasproti 207 milijardam v letu 1962 in 171 milijardam v letu 1961. V primerjavi z izvozom v prejšnjem letu znaša povečanje 30 milijard din ali 15%, v primerjavi z izvozom v letu 1961 pa 66 milijard ali 38%. Ker smo vplani izvoza za preteklo leto predvidevali izvoz v vrednosti 230 milijard, je tudi lanski izvozni plan presežen za 7 milijard.

Pred novim odlokom o kreditni politiki

Po lanskem uvedbi novih oblik kreditiranja obratnih sredstev se je v praksi pokazalo, da ni mogoče vses starih običajnih kreditov sprejemati v kreditu v smislu odloka o izvajanju ukrepov splošne kreditne politike za leto 1963. To velja predvsem za tiste kredite, ki dejansko zajemajo trajne potrebe po obratnih sredstvih. Zato je razumljiva zahteva, da bi se ti običajni krediti spremenili v posojila z odplačilnim rokom. Zda jeročajo iz Beograda, da je ta zahteva upoštevana v predlogu odloka o izvajanju ukrepov splošne kreditne politike v letu 1964, o katerem bo razpravljali zvezni izvršni svet na prihodnji seji. V predlogu tega odloka je predvideno, da bodo imeli gospodarske organizacije v letošnjem letu možnost splošno neporavnane kreditne ročne kredite za običajna obratna sredstva iz prejšnjih let v srednjeročna posojila za trajna obratna sredstva z odplačilom v 10 letih. To možnost pa bodo imele samo tiste gospodarske organizacije, ki so te običajne kredite uporabljale za povečanje zalog re-produkcijskega materiala, za povečanje nedokončane proizvodnje in zalog gotovih izdelkov. V celoti gre za stare običajne kredite v skupnem znesku okoli 180 milijard din.

Prvi podatki o lanskem turističnem prometu

Zavod SRS za statistiko je pravkar objavil podatke o turističnem prometu v 30 najpomembnejših turističnih krajih Slovenije in decembru, ki nam nudijo hkrati prve rezultate za vse preteklo leto. V teh 30 krajih, na katere odpade 80% celotnega turističnega prometa Slovenije, so lani zabeležili 2.500.000 nočitev nasproti 2.157.000 v predlanskem letu, tako da se je skupno število nočitev povečalo za 16%. Največji uspeh je bil dosežen v prometu izvoza na 49% turistov. To so dali lani 863.200 nočitev nasproti 608.800 v predlanskem letu. Nasproti prejšnjemu letu se je torej povečal promet inozemskih turistov za 42%, nasproti letu 1961 pa za 71%. Število nočitev domačih turistov, ki je v prvem polletju zaoštrjalo, se je do konca leta le povečalo za 6% na 1.637.000. Po skupnem številu nočitev domačih in inozemskih gostov je bil na prvem mestu Portoroč s povečanjem za 25% na 346.850 nočitev. Bled je zabeležil povečanje za 30% na 293.480 nočitev, Ljubljana za 23% na 243.050, Rogaska Slatina za 4% na 240.850, Bohinjsko je 14.1550, Ankarana za 13% na 124.800, Dobrna za 13% na 114.180, Piran za 8% na 110.270, Kranjska gora za 21% na 94.360, Koper za 37% na 89.870, Maribor za 6% na 83.350, Slatina Radenci za 14% na 59.560, Pohorje za 7% na 58.710 itd. Zmanjšanje skupnega števila nočitev so zaznamovali le v Cateških Toplicah, Dolenjskih Toplicah, v Radovljici in v Ratečah-Planici. Nočitve samo inozemskih gostov pa so se povečale v Portoroču za 35% na 159.620, na Bledu za 45% na 157.760, v Ljubljani za 23% na 101.240, v Rogški Slatini za 31% na 49.040, v Kopru za 101% na 48.170, v Bohinju za 85% na 47.320, v Ankarani za 14% na 38.130, v Piranu za 22% na 36.080 itd.

PROF. F. TURK

Mnenje in kritika

Ali res novi vidiki investiranja v gozdarstvu?

Pogosto se srečujemo z vprašanjem, kako zagotoviti bodoče potrebe na lesu, ki so nedvomno mnogo večje, kakor jih zmore sedanje stanje naših gozdov. Že sedanje potrebe pritisnjajo, da v obstoječih gozdovih izkoristimo več, kakor bi smeli, če bi hoteli večkrat prirastek gozdov, ki sioni na lesni zalogi gozdov. Lesna zaloga pa je glavica, ki se obnavlja v obliki lesa po odstojnem-odstojnem računu. Manjša glavica pomeni manjše obrest, to je manjši prirastek lesa. Pomen lesa kot donosne surovine pa je odveč poudarjati. Saj vedno bolj vidimo, da nam rešuje tudi izvozno bilanco, ker donaja čiste dize, medtem ko je treba za izvoz drugih izdelkov marsikaj tujih uvoziti in porabiti precej ostvaren deviz.

Donosnost obstoječih gozdov se da precej dvigniti tako po količini kakor tudi po kakovosti lesa. Toda zahteva precej sredstev in časa, predvsem pa umerjenega izkoriščanja s sečnjami. Temu pa nasprotujejo rastoče tekoče potrebe na lesu in prepičla lastna sredstva gozdno-gospodarskih organizacij. Pre-pogostokrat smo se v preteklih letih na to sedaj tolažili in opravičevali, da bomo tisto, kar smo takrat gozdovom preveč odvzeli in

porabili, pozneje privarčevali in jim vrnil vsaj v obliki investicij, da bi jih poječali. Lahko pa je porabiti, a težko vrnil. Za gozdarstvo je pač usodno, da se daj njeno glavno proizvodno sredstvo — lesno glavico vsak čas izkoristiti, če dovolj gospodar ne upošteva, da si re-zeemo vejo, na kateri sedimo. Ker pa nas tudi čas, v nasprotju z dolginimi obdobji v gozdarstvu pritiska, je razumljivo, da iščemo rešitve tudi s hitrimi kulturami, z gozdnimi plantažami hitro-rastočih drevesnih vrst. Z dobro obdelavo zemljišč in no-gre kulture se da v rasti pospešiti vsako rastlino, naj-bolj pa tisto, ki ji določeni rastni pogoji ustrezajo. U-sporabljam se na tiste drev-esne vrste, ki nam dajejo tudi ustrezno les, kakor topole. Ne glede na to, da je takšna intenzivnost obdelave in go-jenja možna le na sorazmer-no majhnih površinah, ki se dajo mehanično obdelovati, pa so potrebna velika denar-na sredstva. Kako priti do njih?

Zanimiv je v tem ozi-ru članek M. Selana v silvestr-ski številki »Dela«, ki je spodbudil, da napišemo ta članek. S svojo trditvijo glede uporabljenosti plantažnih vrst listavcev, ki so za najdel-ejša surovina, malo pretirava. Še vedno so namreč iglav-ci, ki nam jih dajejo tako imenovani klasični gozdovi, najbolj iskani ne glede na to, da je pri njih precej k-valitet-nih stopenj. Klasični ali ob-stoječi gozdovi so še vedno po količini skupnega donosa lesa daleč najpomembnejši. Letni donos na okoli 900.000 hektarjev gozdov Slovenije v količini 3 milijonov kub. me-trov — po potencialni goz-dnosti bi ta količina mogla znašati tudi nad 5 milijonov kub. metrov — po količini, še vedno odtehta prirastek naj-manj 100.000 ha še razvitih, najboljših plantaž, ki bi bile sposobne dati 30 kub. me-trov lesa na hektar letno. Po-nimljivo, kolikšne investicije bi bile za to potrebne pa tu-di koliko časa. Ne gre torej za pomembnost obstoječih skla-snišnih gozdov zaposlavlja-ti — ne glede tudi na njihove posredne koristi, ki jih go-zdovi na sploh, zlasti v pla-ninskih krajih nudijo svoji okolici, ki se sicer denarno ne daje izraziti, so pa ogrom-na gornja za obvarovanje zemljišč, za vodne preoke, klimatsko ublažitve itd. Pač pa je treba s sodobno go-ljivjo teh gozdov in umerje-nimi sečnjami dvigniti njihov donos po količini in kakovosti, ker so podani vsi pogo-ji za to. Tako vložena sredstva pa so ob izkoristitvi pri-rodnih faktorjev najbolj rentabilna.

Donos lesa iz naravnih go-zdov pa ne zadostja. Zato so potrebne in nujne tudi plan-taže, seveda na ustreznih zemljiščih, ki jih pa je ima-no nekaj deset tisoč hekta-rov. Pri plantažah je zrelost-na proizvodna doba v primer-javi z naravnimi gozdovi (okoli 100 let) močno sk-rče-na, vendar pa znaša še ve-dno okoli 20 let. Glavno vprašanje je, kako priti do potrebnih denarnih sredstev. Ob maksimiranih tržnih cenah lesa pa ob ne-nenih področjih proizvod-nih stroškov se anuitete na-narčne sposobnost gozdno-gospodarskih organizacij. Po-trebni so torej krediti. Ni ču-dno, če vsakdo, ki gleda z in-dustrijskimi očmi, išče naj-prednejši odprt pota po obstoje-čih kreditnih instrumentih. Pri tem pa pozabi na speci-fičnost kreditiranja snovanja novih gozdov, ko gre za dol-goročna vlaganja, katerih ko-risti je vnaprej težko denar-no odmeriti, še manj pa se vezati na anuitete, preden ko-risti nastopijo. Najkše in najbolj normalno je krediti-ranje povzeto tam, kjer kri-tije anuitet takoj priteka, ka-kor v industriji. Koristi so

tedaj lahko realno predvidi-jo. Anuitete za investicije prite-kajo takoj in direktno iz sa-me investicije proizvodnje. Toda kdo bi in v kolikšni me-ri prevzel anuitete za gozd, ki bi dorastel za posek in (biološko) amortizacijo za prodajo lesa šele čez okoli 20 let, da ne govorimo o tisti-h, ki potrebujejo več časa? Kdo bi mogel izračunati, kakšne bodo tedaj tržne cene, odvis-ne tudi od družbenih razmer-jih vplivov ali omejitev? Dru-žba pa išče čim rentabilnejša vlaganja, ki ji jamčijo čim hitreje koristi.

Dolgoročnost proizvodnje, toda... Za si gozdarstvo temu primerno pomena na drug način. Gospodje razdeli na dve časovne proizvodne stop-nje — zato tudi gospodarji na velikih površinah — tako da hkrati na določenih površinah izkorišča zrele sestoje, drugod jih pa polji in obnavlja. Na ta način dolgoročna proizvodnja postane pre-varja v letu. Iz pridobitve-nih dohodkov črpa sredstva (biološko) amortizacijo. Iz mo-rbitnih preostankov upravlja tu-di restitucije reprodukcijo. Navadno pa sredstva ne za-dostujejo, ker so dohodki v škarjah med maksimiranimi tržnimi cenami lesnih sorti-

mentov in rastočimi proiz-voznimi stroški. Tudi za novo industrijsko tovarno so ena-ko potrebna sredstva osnovna in obratna sredstva ter ob-avna črna, odvisen od hitro-sti obračanja sredstev, le da je ta čas obračanja v in-dustriji mnogo krajši kakor v gozdarstvu. Obstojecje gozdno-gospodarske organizacije pa lahko tu-di iz svojih sredstev osnu-jejo nove nasade, če imajo s finančno realizacijo izkoris-čnega lesa v sedanjih goz-dnih dovolj dohodkov. To pa je spet odvisno od tržnih cen lesa. Če neki proizvo-dnemu, moramo kriti nje-gove proizvodne stroške, ker ga nihče ne bo proizvajal v svojo izgubo. Če pa družba zaradi kakršnih koli virov-kov želi svojim občanom omogo-čiti proizvodnjo po nižji ceni, mora posebej prispevati razli-ko do proizvodne cene. Ena-ko je pri lesu. Če družba ome-ji tržno ceno lesa pod njeno strokovno ceno, mo-ra nositi razliko na drug na-čin, če hoče, da bo proizvo-dnja zagotovljena. Sledi torej zaključek, da mera družba za osnovevanje novih gozdov nameni-ti sredstva ali pa mora gozdno-gospodarske organi-zacije omogočiti takšne akumulativne, da lahko kri-tije stroške tudi za nove na-sade. Le-ta pa je edini od-trah črna lesa. Če je tržna cena pod ekonomsko vred-nostjo, morajo potrošniki, ki so dobili te proizvode ome-je, ali pa družba v njihovem imenu, prispevati razliko na drug način, s posojili, regre-ali in določenimi olajšavami.

da bi omogočili potrebno proizvodnjo. Pri vem tem pa ima družba izbiro, da sredstva nudi pravnstveno ti-stim organizacijam, ki jih znajo bolje ali bolj rentabil-no uporabiti. V nasprotnem je razumljivo, da se bodo prizadele or-ganizacije osredotočile na kredite le za tiste investicije, ki jim omogočajo vračanje anuitet, to je predvsem na menizacijo za izkoristanje gozdov, ki gre takoj v pogon in prične prinašati ekonom-ske koristi. Le-te so seveda tudi potrebne, ker prispeva-jo, da se les hitreje in bolj temeljito izkoristi ter tako ta surovina neposredno varuje. Lesna industrija, ki sioni na lesnih surovinah — dono-sih gozdov — je razumljivo življenjsko zainteresirana na razvoju gozdarstva. Enako ima interes, če vodi daljno-vidno politiko, da vsaj del razpoložljivih sredstev name-ni za nove sestoje, ki pove-čajo njeno strokovno ba-ro. Nezmislno in gospodar-sko škodljivo bi bilo namre-ko tega investicijsko širši predeložene kapacitete, ki nimajo zagotovljene surovi-ne. Toda vprašanje je, v ko-likšni meri zadostuje njena finančna akumulativnost, ki je podobno kot v gozdarstvu odvisna od razmerja tržnih cen njene proizvodnje do proizvodnih stroškov. Dobra volja pa je vsekakor na me-stu in pozitivna vredna. Ne smemo torej udele kri-tije perspektivnih potreb na lesu prepustiti zgolj stihli-jim dohodkom starih in ob-istovostnih instrumentov...

DR. ALEŠ BEBLER

General Franco in koeksistenco

Jeseni leta 1953 je plula jahta »Galeb« po Temzi od njenega ustja proti Londonu. Predsednik Tito je prispel na uradni obisk v Veliko Britanijo. Tisk in radio sta podrobno obveščala javnost o njegovem potovanju. Posadke vseh ladij, ki smo jih srečavali na Temzi, so bile na palubah, delavci in delavke obalnih podjetij pa na oknih. Vsa ta množica ljudi je opazovala ladj »Galeb« med plovo. Ko pa so na našem krovu zagledali predsednika, se ga ljudje začeli pozdravljati z mahanjem kap in robcem. Med ladjami so bile tudi tujce. Spominjam se norveške, kanadske, italijanske in še drugih zastav. Ti tuji mornarji so pozdravljali Tita prav tako pristrano kot Angleži. Naenkrat smo zagledali zastavo, ki je nismo poznali. Vprašali smo naše mornarje. Rekli so, da je to zastava Francove Španije. Kako se bodo obnašali španski mornarji? Zavladala je tišina; španska ladj se je približevala in ko smo bili toliko blizu, da smo lahko dobro videli drug drugega, je neki španski mornar snel čepico in pomahal. Za njim je to storil drugi in tretji in končno je vsa posadka pozdravljala kot so pozdravljale posadke drugih narodnosti. Nekdo je opozoril predsednika, da so to Španci. Prijeto presenečen, je Tito — kakor so takrat zapisali naši novinarji — dejal: »Če pozdravljajo, jim moram odgovoriti. Pa saj so delavci!« Predsednik je stopil na vidnejši prostor ob ograji in salutiral španskim mornarjem. Odgovorili so s še živahnijim mahanjem.

Lahko si je zamisliti, da bi bilo v tej fazi mednarodnih odnosov morebitno priznanje Francove Španije opravičljivo z nujnosti, da ne gre zamuditi ni ene možnosti za pomiritev hladne vojne, da ne gre pustiti nedotaknjene niti enega sektorja svetovnega javnega mnenja; glede Francoja bi dejali, da ne gre zanj, temveč za tisti del španskega in svetovnega katoliškega javnega mnenja, za katerega on nekaj pomeni; s tem svetom pa je treba računati; ta svet je potreben za gradnjo trdnega mira, za mirno koeksistenco vseh držav, ne glede na njihovo potranjo ureditev.

Ni mogoče zanikati, da takšna argumentacija ne bi bila tehtna. Načelo, da notranja ureditev ne sme biti ovira za mirne odnose med državami, največjega pomena za vzpostavljane takšnih mednarodnih odnosov, v katerih bi nevarnost pred jedrsko vojno omejila na minimum. Nihče tega bolje ne razume kot Jugoslavlani, zakaj prav nas so nekoli obravnavali kot državo, s katero se zaradi njene notranje ureditve ne da živeti v miru.

Mir je mogoče samo želeli ali pa ne. Če želimo mir, potem je treba pokazati dobro voljo za »koeksistenco« s slehernim državo, na glede na to, ali je njena notranja ureditev takšna ali drugačna.

Kar zadeva odnose s Francovo Španijo, bi bilo vsekakor mogoče dokazati visoko stopnjo dobre volje za mirno koeksistenco z vsemi državami. To bi s priznanjem pridobili. Vendar pa bi z njim tudi veliko izgubili, po mojem mnenju celo več, kot pa bi pridobili.

General Franco in njegova vlada sta poseben primer. To ni šef države in to ni vlada, ki bi predstavljala eno izmed variant v spektru režimov v današnjem svetu, varianto skrajne desnice. Če bi bil Franco preprosto takšna varianta, potem problema za iskrene pristaje mirne koeksistence ne bi bilo. Sleherni narod ima vlado, bi dejali, citirajoč Karla Marxa, kakršno zasluži.

General Franco in njegova vlada nista takšna varianta. Tudi v obeh vidnih svetovnega javnega mnenja sta objektivno ostanek preteklega sveta, ostanek agresivne fašistične koalicije, ki je izvalila drugo svetovno vojno, doslej največjo katastrofo, ki jo je doživelo človeštvo. Zato sta general Franco in njegova vlada simbol tistega, kar je v boju za koeksistenco treba negirati. Sta posebej neje pojmovanj, ki morajo izginiti, da bi lahko utrdili mir, da bi ideja mirne koeksistence lahko zmaga v svetovnem merilu.

Boj za idejno koeksistenco je velik idejni boj, v njem je vsekakor potrebna širina; potrebn pa sta tudi jasnost in ostrina.

Španskim delavcem — takim, kakršni so mahali v pozdrav predsedniku Titu z ladj — španskim kmetom in španski inteligenci, španskega narodu kot celoti, kot tudi svetovnemu javnemu mnenju mora biti jasno, da dosledni pristaji mirne koeksistence zaradi režima v Španiji nikakor ne izključujejo španskega naroda iz vrste narodov, s katerimi želijo mirne odnose.

Prav tako pa bi se morali vsi jasno zavedati, da dosledni pristaji mirne koeksistence vedo, kdo sta general Franco in njegova vlada in kam so šli. Svoje mesto si je Franco izbral sam. Izbral si ga je že leta 1936, ko je s pomočjo Hitlerja in Mussolinija začel boj proti svojemu narodu, izbral si ga je med drugo svetovno vojno, ko je s svojo »Modro legijo« in na sto drugih načinov spet sodeloval na strani Hitlerja in Mussolinija. Izbral si ga je po vojni, ko je reševal vojne zločince, kot so bili Ante Pavelić in njegovi pajdasi.

Protislovni Defferre

Kandidat leve noče sodelovati s KP Francije

OD NAŠEGA DOPIŠNIKA

Téma dneva ni prva oblejica francosko-zahodnonemškega pakta, niti naznanilo, da bo imel predsednik de Gaulle 31. t. m. tiskovno konferenco (ki so tako redke, da so vsaka zase eden najpomembnejših političnih dogodkov). Téma dneva tudi ni letna skupščina francoskih kapitalistov, niti ne skupni napad kulturne javnosti od pisateljev-komunistov do pisateljev-konservativcev na intencije uprave francoskega radia, da bi skrdila kulturni program. Téma dneva je nekaj, kar bi se lahko praktično realiziralo šele čez dve leti. Konkretnije povedano — to so predsedniške volitve.

Če rečemo še natančneje, potem je to odmev na prvi javni nastop morebitnega predsedniškega kandidata Gastona Defferre. Pred svojo socialistično federacijo v Marselju, v mestu, kjer je župan, izjavil nekaj protislovnega. Čeprav je levičarski kandidat, se pravi tudi kandidat komunistov, vendar noče z njimi debatirati, niti jim karikolati obljubiti.

Komunisti so jasno reagirali. Najprej se je oglašal glavni urednik časopisa »Humanité« in član CK KP Francije René Andrieu. Pozdravil je tiste odločnike Defferrejeve govora, ki so se nanašali na potrebo po politični alternativi de Gaulleu.

Vendar pa je opozoril tudi na neložnost, da bi se oglašali sestavi skupnega programa. Nauk iz preteklosti, ko so se socialisti usmerili v desno, mimo komunistične partije in proti njej, zaradi česar je zmagal de Gaulle, bi morali biti jasni. Če bi se pretendiral na realizem in bi trdil, da je stvariti treba gibanje takšno, kakršne so. In Defferre trdi ravno to. Komunisti ne zaupajo temu, da bi se naslonili na enostranski obljubo kakšne stranke ali celo enega samega človeka, pa naj bi bil še kdorkoli, saj so jih izvalila pretekla leta. Zatorej je glavni sklep prve reakcije ta, da lahko sprostimo velikansko moč ljudstva samo program, ki ga bodo doleteli vse republikanske sile in ki bo angažiral vse te sile.

Osebnost

Nekajčudo se je, da je v Marselju dan po Defferreju govoril član politbiroja CK KP Billoux. Tudi on je najpoprej po starem govorniškem pravilu dal priznanje tistim Defferrovim mislim, ki se nanašajo na potrebo po spremembi režima. Dejal pa je, da marsikaj v Defferrovem eksponatu žal nasprotuje tej misli. Kritiziral je njegovo praktično kopiranje de Gaulle: osebnost pred programom. Zakaj Defferre odklanja program in poučarja, da bo on imel priložnost reči, kaj je njegova misel glede tega ali onega problema. Billoux vidi v tem podarjanju sjeze in sjezi ne kaj, kar po stilu ni daleč od de Gaulle, od osebnosti oblasti, ki upošteva predvsem sebe, ne pa tiste, ki so ga spravili na oblast.

Ko je nadalje polemiziral z Defferrovimi tezami o tem, da je potrebna stabilnost oblasti, je Billoux dejal,

da stabilnost ni v praktični negaciji demokracije, temveč v koheziji demokratskih sil države, se pravi v ločno določenem programu o skupni akciji. S tega stališča je spodbijal pravilnost Defferrovega stališča, da je de Gaulle ustava dobra in da jo je treba samo striktno izvajati.

»Tendenci na milijone komunističnih glasov« je končal Billoux, zahvalil se odločnikom, da bi z njimi debatiral, to zares ni realistično.

Podobno misel je izrazil tudi prokomunistični »Libération«: »Kako more gospod Defferre računati z milijoni delavcev, uradnikov, kmetov in intelektualcev, ki so vsi pristajali komunistične partije, ki hkrati pa menijo, da nimajo prav? Ali ni nekoliko nemoralno zahtevati glasove ljudi, s katerimi se ne želijo niti razgovarjati? Ali ni komuno nerealno in neudobno kovito odklanjati to debato?»

Sodelovanje republikančev sil

Drugi članek Socialistične stranke v okviru tako imenovane velike debata s komunisti je izšel sredi te polemike z Defferrom in v nekem smislu definira tudi stališče SFTO glede odnosa do komunistov. Član vodstva SFTO Roger Quilliot je odločil komunistični partiji, da »močjo o starih, ki nas ločujejo, in tako preprečuje, da bi poudarjali stvari, ki nas združujejo«. Zanimivo je tudi citat: »Kot kaže izkuš-

nja, ni dovolj imeti skupni program, temveč je potreben na stanovitna enotnost pogledov in metod... Treba se je (v primeru amage) rediti o cilju kot takem in o sredstvih, kako ga doseči, to pa pomeni dvigniti se na načelno ravno«.

Quilliot je dopolnil Claude Fuzierje v socialističnem glasilu »Populaire«. Izrazil je zadovoljstvo SFTO, kar se odnosi s komunisti izboljšanje, vendar pa je pripomnil: »Ne bi smeli misliti, da je izboljšanje odnosov med članice in druge stranke dovolj, da bi lahko storili vse potrebno glede odnosov med obema organizacijama, si najavljamo zasedanje delavsko gibanje Francije«.

Obema je odgovoril časopis »Humanité«: »Vztrajamo, da ni mogoča demokracija akcija v koaliciji z desno in brez komunistov. Tistim, ki zahtevajo od nas jamstva, naj povemo, da te garancije ne smemo biti enostranske. Dodajmo tudi, da se je komunistična partija jasno izrekla za sodelovanje republikančev sil, vključno tudi za izgradnjo socializma in da je njena garancija sestava skupnega programa s sodelovanjem množic in pod njihovo kontrolo. Vsekakor je zmanj zahtevati, da bi omejili osebno oblast in da bi sestavili demokratski režim brez zveze s komunisti. Iskati rešitve zunaj te elementarne stvarnosti pomeni ponoviti napake iz preteklosti in igrati igro za de Gaulle«.

Lahko bi dejali, da je napočel zelo pomemben, nemara celo odločilen čas v odnosih med obema velikima delavskima strankama Francije. Veliko se je spremenilo na bolje v primeru s preteklostjo, ko je bil antikomunist vodilna misel SFTO, vendar so se razne ovire. Le-te so čisto subjektivne narave, izvirajo pa iz socialdemokratske mentalitete, ki se bo množično udeležilo širokih slojev pri določanju politike. J. PALAVRSIC

ERHARDOV POKVARJENI ŽELODEC

Rojstvo Zambije

Severna Rodezija bo že letos neodvisna

Kot poročajo iz Lusake, bodo v severni Rodeziji 20. in 21. januarja letos prve splošne volitve po načelu »en človek en glas«. Zakonodajna skupščina, ki bo izšla iz teh volitev, bo imenovala samoupravno vlado, ta pa bo verjetno že do konca tega leta razglasila neodvisnost Severne Rodezije.

Severna Rodezija, ki jo nje prebivalci imenujejo Zambija, in ki se bo spet imenovala tako, ko bo razglasila neodvisnost, je bila do konca prejšnjega leta sestavni del Centralno-afriške federacije, to je kolonialistične tvorbe, v katero je Britanija leta 1952 vključila še Južno Rodezijo in Njaso. Njasa bo dobila neodvisnost letos, za Južno Rodezijo pa zahteva »neodvisnost« manjšinska vla-

da belih naseljenecov. Toj zahtevi odločno nasprotuje afriška večina, ki zahteva, naj najprej spremeni ustavo dežele, tako da bi Afričanom bile priznane njihove zakonske pravice.

V novi zakonodajni skupščini Severne Rodezije bo 75 poslancev mest. Predvidevajo, da bo postal Kenneth Kaunda voditelj Enote stranke nacionalne neodvisnosti, prvi ministrski predsednik samoupravne Severne Rodezije oziroma Zambije.

Kaunda je izjavil, da se bo takoj začel pogajati z Britanijo o tem, kdaj bo njegovi deželi priznana neodvisnost. Za neodvisno Zambijo predvideva Kaunda status republike v okviru britanske skupnosti narodov. Takoj, ko bo postala neodvisna, bo postal neodvisna. Nacionalistična gibanja iz tistega dela Elevatorialne Afrike, ki je v sklopu španske kolonije Rio Muni, in otok Fernando Po niso priznala rezultatov plebiscita o tako imenovani notranji avtonomiji. Tak plebiscit so španske kolonialne oblasti izvedle konec decembra. Nacionalistična gibanja v tem delu Afrike zahtevajo polno neodvisnost teh zadnjih kolonialnih enklav v tem delu zahodne Afrike.

Dve najvažnejši nacionalistični organizaciji — ljudska pomoč in nacionalno gibanje za osvoboditev ekvatorialne Gvineje — sta že vnaprej odklonili plebiscit in ga označili kot manevar, ki ima za cilj podaljšati špansko kolonialistično dominanco. Madridska vlada je o rezultatih plebiscita objavila samo končne rezultate, po katerih je bila izglasovana avtonomija z večino, ki znaša 723 glasov v Rio Muni, medtem ko se je na otoku Fernando Po 70 odstotkov ljudi, ki so se udeležili plebiscita, izrazilo proti.

Vladi Kameruna in Gabona se v zadnjem času vse bolj zanimata za priključitev Rio Munija, ki leži med tema dvema republikama, Nigerija pa ima aspiracije na otok Fernando Po. Na plantajah tega otoka namreč delajo na telesposrednih španci tisoči Nigerijci in to v naravnost ameriških razmerah.

Brezatomska cona v Latinski Ameriki

Mehika in druge države Latinske Amerike so se vnovič začele posvetovati, da bi vse vlade te cone sklenile sporazum, po katerem bi Latinsko Ameriko razglasili za področje brez atomske oborožitve. Vest o tem je sporočilo mehiško zunanje ministrstvo pred bližnjim zasedanjem razorožitvenega odbora v Ženevi. V Mehiko so sprejeli vest kot novo potrdilo akcije, tako mehiške kot tudi akcije delegacij drugih neanglizižanih držav v ženevskem odboru, glede vseh aspektov razorožitve. Pred tem je minister za zunanje zadeve Manuel Tello izjavil, da se bo Mehika aktivno prizadevala ali pa vsaj podprla sile, ki bodo razorožili, čeprav bi šlo tudi za začetne ukrepe, kako zmanjšati vojaški arsenal. Sugeriral je tudi stališče, da je realnejše izvajati postopne ukrepe kot pa vztrajati, da bi naenkrat sklenili sporazum o splošni in popolni razorožitvi, kar pa je po njegovi izjavi končni cilj sedanjih pogajanj v Ženevi.

Nova romunska tovarna aluminija

Cez leto in pol bo začela delovati v romunskem mestu Slatina tovarna aluminija z letno produkcijo 50.000 ton. Ze pred 13 leti, v prvem petletnem planu, so predvideli gradnjo tovarne z letno kapaciteto 25.000 ton. Kasneje so načrt povečali. Ko bo ta tovarna zgrajena, bo Romunija lahko sama predelovala ves boksit, ki ga kopljejo v zahodnoromunskem pogorju Bihor.

Rekordna žetev riža v Kambodži

Letošnja žetev riža, ki se je v največjem delu Kambodže že začela, bo presegla lansko, ki je bila rekordna. Računajo, da bo pridelek presegel dva milijona ton, kar je več, kot predvideni porast proizvodnje v petletnem planu. Letos bo prvič odkup vodilo državno podjetje »Soneksim«. Nedavno so namreč na predlog princa Sihanuka sprejeli zakon o nacionalizaciji zunanje trgovine. Vendar bo letos »Soneksim« moral uporabljati še staro odkupno mrežo, ker bi organizacija nove povzročila izgubo. Tisk v Pnom Penh zahteva, da se dni ostre ukrepe proti nakupovalcem, ki so nekaterih krajih začeli s sabotažnim odkup riža, češ da niso bile pravičnino določene cene.

Francosko-kitajski odnosi

Konservativni britanski list »Sunday Telegraph« piše o možnosti, da bo predsednik de Gaulle v bližnji prihodnosti poslal v Peking neko pomembno osebnost kot uvod k francoskemu priznanju LR Kitajske. List piše, da bi po mnenju Edgara Faurea, ki se je nedavno vrnil z obiska na Kitajsko, moral biti prvi francoski diplomat, predstavnik kakšna vidna politična osebnost. List še dodaja, da bi de Gaulle utegnil zahtevati od Faurea, naj sprejme to nalogo.

Tuji študentje v Sofiji

V Sofiji so ustanovili inštitut za tuje študente. Ze v tem semestru se je vpisalo 1.800 študentov in 54 dežel. 850 jih je prišlo iz dežel v razvoju. Inozemci se učijo eno leto bolgarske in se izpopolnjujejo v fiziki, kemiji, matematiki in biokemiji. Potem šele lahko študirajo na univerzi.

Pomoč Adenu

Sklepi mednarodnega odbora solidarnosti

Na pobudo Arabske konference dela in adenskih sindikatov je bil v Kairu sestanek mednarodnega odbora solidarnosti z bojem adenskih sindikatov, katerega so se udeležili predstavniki sindikalnih organizacij iz 32 držav in med njimi tudi Jugoslavije. Namen sestanka je bil opozoriti svet na represivne ukrepe, ki so jih uvedle oblasti v tem britanskem protektoratu, in pomagati adenskim sindikatom.

Mednarodni odbor solidarnosti je sprejel več sklepov in med njimi tudi ta, da bodo sindikati vseh držav, ki so se udeležili tega sestanka, s vsemi sredstvi podprli boj adenskih delavcev za svobodo in neodvisnost njihove dežele. V pozivih, ki so jih razposlali mednarodni organizacijam in vladam, opozarjajo, da je nastal v tej deželi zelo težaven položaj. Poudarili so, da so začeli uvajati represivne ukrepe kot odgovor na zahteve adenskega ljudstva za neodvisnost in uresničevanje resolucije OZN o pravici do samoodločbe.

Na tem sestanku so prišli na dan tudi razne podrobnosti v zvezi z represivnimi ukrepi. Med drugim so ugotovili, da so britanske oblasti v protektoratu aretirale in deportirale približno 5.000 ljudi in med njimi tudi generalnega sekretarja adenskih sindikatov in še druge funkcionarje. Adenskim sindikatom so oblasti zaplenile imovino in zaprle njihov sedež. Organizirali so koncentracijska taborišča in so mnoge že deportirali v pušavo, njihove družine pa so ostale brez sredstev za preživetje.

V zvezi s položajem v Adenu piše ameriški časopis »Washington Post«, da se Velika Britanija na jugu Arabskega polotoka naslanja na fevdalne režime, kot to dela tudi vzdolž Perzijskega zaliva in kakor je delala nekoli v Iraku za Nuri Saida. Časopis dalje ugotavlja, da »pilita arabske nacionalne opozicije do britanske politike nenehno po vsej Arabiji«. V Adenu, v Muskatu, Omanu in Jemenu. Časopis piše, da določajo britansko politiko v Arabiji nafta in vojaški cilji in da je britanski premier Hane postal zvest ideji, ki je Edgara pripeljala do suške vojne«.

Nevtalizirana Indokina

Združitev obeh Vietnamov bi bila postopna

Predsednik CK narodnoosvobodilne fronte južnega Vietnama (Vietkong) Nguyen Hu To je izjavil, da bi lahko alžirski lista »Revolution Africaine«, da bi lahko ženevski sporazumi o Vietnamu, sklenjeni 1954. leta, odprli aktivno vlogo pri reševanju vietnamskega problema. Hu To čujejo uresničitev glavnih sklepov tega sporazuma.

Po njegovem bi bilo mogoče vzpostaviti mir v Južnem Vietnamu s pogajanjem, če bi vsemu prebivalstvu zagotovili resnično in široko demokracijo, ki bi bila zanjena z zakoni, in če bi prenehala ameriška intervencija, ki jo je Hu To označil za agresijo. Ameriški svetovlavi naj bi se umaknili iz južno-vietnamske armade in iz vseh civilnih služb. Ko bi bilo to opravljeno — je dejal Hu To — bi se odnosi med ZDA in Južnim Vietnamom lahko normalizirali, ameriški interesi in ameriška čast pa bi bili zaščitene.

V državi bi bilo treba voditi neodvisno demokratsko in racionalno gospodarsko politiko, da bi se postal zboljšale življenjske razmere. Vse vojaške operacije bi morale takoj prenehati. Hu To je v tej zvezi omenil možnost, da bi tak Južni Vietnam skupaj s Kambodžo in Laosom lahko ustvaril nevtralno področje v Indokini. Glede združitve s Severnim Vietnamom je po Hu To dejal, da bi jo bilo treba ures-

niti postopno, sporazumno in upoštevajoč posebnosti obeh delov Vietnama.

Voditelj Vietkonga meni, da se položaj v Južnem Vietnamu po smotljivljenju Dienomvega režima ni spreminjal.

Nepalska kritika kitajske pomoči

Časopis »Nepali Daily«, ki izhaja v Katmanduju, je napadel LR Kitajsko, češ da je Nepal dajala lažne obljube o pomoči pri izvajanju programa o industrializaciji te države. Očitno je, piše časopis, da LR Kitajski ni zmogla prevzeti kakršnegakoli velikega projekta. Zaman je pričakovali, da bi Kitajci zmogli zgraditi katerikoli veliko inženjersko panogo, dokler trajajo njihovi spori in navzvenja s sovjetskim blokom. Časopis je priobčil tudi izjavo Nepala, naj Kitajci poskušajo zgraditi samo tiste projekte, ki jih zmorejo s svojimi silami.

Pajetta odgovarja novinarjem

KPI je za evropsko konferenco mednarodnega delavskega gibanja

Včeraj smo objavili agencijsko vest o tiskovni konferenci na sedežu CK KP Italije v Rimu, nismo pa imeli točnejšega besedila vprašani in odgovorov. Zaradi zanimivosti objavljamo danes dialog, ki je potekal med novinarji in članom vodstva KPI Giancarlom Pajetto.

»Massagero: Tudi KP Francije se ukvarja s organizacijskimi problemi, vendar tam v nasprotju s KP Italije pripisujejo večji pomen partijski celici, medtem ko daje KP Italije večji pomen sekciji.

Berlinguer: Tradicije naših partij so različne, na pa res, da zmanjšujemo pomen celice. Nasprotno, radi bi jih okrepili, zlasti v tovarnah. Kadar imajo teritorialne celice težave pri delu, takrat naglašamo sekcije.

»Škodljivost razcepov v Socialistični stranki« (Tempe: desni): Kakšno je vaše stališče do nedavne

ustanovitve nove Socialistične stranke proletarske enotnosti?

Amendola: Razcep v Socialistični stranki je bil škodljiv. Odgovoren je Nenni. Pri pogajanjih s socialisti je Nenni ohranil enotnost Kršćansko-demokratske stranke, Nenni pa je šel dje od njega in povzročil v svoji stranki razcep. Privedel je k pomno zmanjšanju škodljive posledice tega dogodka, da ne bi prišlo do nadaljnjih razcepov, na primer v sindikatu, in da se ne bi razcep izrodil v škodljive polemike.

»New Statesman«: KP Italije se je v nasprotju s KP

Francije izrekla proti svetovni konferenci mednarodnega delavskega gibanja, bila pa je za evropsko konferenco. Zakaj?

Pajetta: Zato, ker je za svetovno konferenco potrebno še veliko delat in bilateralni vprašani. Evropska konferenca izvira iz stvarnosti, iz potrebe po iskranju evropske linije. Glede tega je prišlo do stikov, vendar se zmeraj nismo pred takšno konferenco. Priprave se nadaljujejo.

»Lotta operaia« (trokistični časopis): Kitajski tovariši menijo, da KP Italije v svojem dokumentu o organizacijskih problemih s tem, da je odpravila celice, in tudi z drugimi koncepti, opušča leninizem. Zakaj KP Italije odkrito ne pove, da ga opušča?

Macaluso: Marksizem in le-

nizem nista dogmi, temveč raziskovalni metodi za proučevanje stvarnosti. Rečeno je že bilo, da nismo opustili celice. Močno množico delavcev, ki ne žel s kakim smanjnim načinom osvojiti državo.

»Pease Serra« (blizu KP Italije): trdijo, da je češdale manj delavcev v partijskih organizacijah. Ali lahko to spremeni delavski smisel KP Italije?

Berlinguer: Delavcev je v partiji toliko, kolikor pred desetimi leti (40%), res pa je, da obstaja problem nezadostne povezanosti s delavci, zlasti z novimi delavci in v novih tovarnah. Prav ta problem bi morala prihodnja nacionalna konferenca KP Italije proučiti.

Ameriški novinar: Ali je za novostvarjenjmo Socialistično stranko prostor levo od KP Italije?

Pajetta: Priglasilo so se nekateri skupščini, ki bi se, da bi novo stranko utvrdili tja. Vendar se silili, da so na njegovem zborovanju nove Socialistične

stranke odklonili takšno idejo kot provokativno.

Nemški novinar: Zakaj ste proti partijskim strujam?

Amendola: Zato, ker partijske struje, kadar nastanejo, onemogočajo notranjo partijsko dialektiko proučevanja partijske linije. Postanajo ovira za svobodno debato. To je razvidno tudi iz izkušnji drugih partij.

»New Statesman«: V »Tempe« z dne 2. januarja je izšel članek, ki trdi, da ima svetovni komunizem dve medsebojno povezani taktiki.

Pajetta: Moram priznati, da članka nisem prebral.

»Tempe«: To je napaka.

Pajetta: Oproščam se, vendar Italijani smo, in kaj, ali naj delamo tudi ob novoletnih pramkih?

New Statesman: Zda veste, na kaj gre.

Pajetta: Če je to najpomembnejša svetovna komunistična gibanja, kako moreta prič-

kovati, da vam je bori odkril na tiskovni konferenci?

O italijanski poti v socializem

»Washington Post«: Med obiskom Cu En Laja v Albaniji je nastal vidi, da bo LR Kitajska podprla ultralevičarska gibanja v Evropi.

Pajetta: Bral sem (neuradno besedilo) Cu En Lajevega govora v Škadrin in našel ostre besede, ne samo politično netolerantnost, temveč tudi takšno politiko, ki povzroča škodljive razsepe.

»Reste del Carimmo«: Govorite o tem, da bi se morali delavci združiti v eni stranki. Ali vstrajate hkrati pri stališču, da bi bilo v Italiji lahko več strank, če bi smagali socializem?

Pajetta: Dejati smo se, da opustimo možnost večstrankarskega sistema v Italiji.

»Tempe« (demokratski): Kaj pa opozicija? Ali bi bila tudi ta dovoljena?

Amendola: Kadar je več

strank, je to samo ob sebi razumljivo.

»Tempe«: Ali dopuščate, da bi bile v opoziciji tudi stranke, ki se ne sklicujejo na socializem?

Amendola: Na poti v italijanski socializem spoštujemo italijansko ustavo, ki predvideva takšen primer.

»Tempe«: Se pravi, da bi radi posebni, italijanski komunizem?

Pajetta: Seveda! Kakšen komunizem pa naj bi bil v Italiji, če ne italijanski?

»Tempe«: Torej, neke vrste komunizem, primeren za italijanski škorenj?

Pajetta: Primeren za Italijo vsekakor, škorenj pa prepuščam vam.

Ameriški novinar: Ali se bo vendarle pojav

Novice

LJUBLJANA: nagrade za založbo in njene sodelavce — Danes ob petih popoldne bo v sejni sobi Založbe mladinske knjige na Titovi cesti št. 3 sprejem ob podelitvi nagrad in pohval Poslovnega društva založniških podjetij in organizacij, ki so jih prejeli tako založba kakor tudi nekateri njeni sodelavci.

LJUBLJANA: spominski koncert — V soboto ob petih popoldne bo v Lajovčevi dvorani Akademije za glasbo koncert v spomin Pavla Hindemitha. Koncert prireja Rektorat in Zdrženje študentov Akademije za glasbo. Na sporedu bodo naslednja skladateljeva dela: Zalna glasba za violončelo in Godalni orkester (1936). Pet skladb za flauto, Sonata za harfo, Sonata za flauto in klavir (1936) ter Sonata za klavir (1936). Sodelovali bodo: Edi Majaron, Godalni ansambel pod vodstvom prof. Uroša Prevorse, Marieta Škerjanc, Stefica Zupak, Mamer Kulukija, Nada Verbič-Oman in Janko Setine. Uvodno besedo bo imel Kristijan Ukmarič.

KRANJSKE nagrade ob Prešernovem dnevu — Ob Prešernovem dnevu bodo podelili v Kranju tri nagrade po 80.000 din in sedem pohval. Nagrade bodo dobili: Danila Gril za delo v občinskem svetu Svoboda in prosvetnih društev, prof. Viktor Jesenik za prevajalsko delo v francosino in Bojan Pisk za pesniško delo. Predlog za nagrade in pohvale je pripravil svet za kulturo in prosveto, na današnji seji pa ga je potrdila občinska skupščina. Obenem so predlagali, naj bi se odlok o Prešernovih nagradah razširil, znesek nagrad pa zvišali. V ta namen so predlagali ustanoviti posebne komisije, ki naj bi do marca pripravila nov odlok o Prešernovih nagradah v krajski občini.

MARIBOR: premiera Kranjskih komediantov — V mariborski Drami bo v počastitev štiridesete obletnice umetniškega dela dr. Bratka Krefta 18. januarja premiera njegovih Kranjskih komediantov. Delo je kot gost režiral Mirko Mahnič, sceno je pripravil ing. Franz, kostume Mija Jarčeva, scenska glasba pa je delo Demetrija Zebreta. Nastopa skoraj ves dramski ansambel.

ZAGREB: gostovanje v Italiji — Opera Hrvatskega narodnega gledališča bo v začetku februarja odpotovala na desetdnevno gostovanje v Neapeli, kjer bo nastopala z Borodinovo opero »Knez Igor« in Sostakovičevo »Katarino Izmailov«. »Kneza Igorja« bo dirigiral Milen Horvat, »Katarino Izmailov« pa Samoj Hubad.

SKOPJE: podeljenje oktorske nagrade — To dni so v Skopju podelili tradicionalne republiške nagrade »11 oktobra«, ki jih prisojajo vsako leto za največje dosežke v znanosti in umetnosti. Zapisala podelitev je po besedah člana upravnega odbora tega sklada Mita Dimitrijevska posledica skopske katastrofe. Za umetniški dosežek je dobil nagrado Mateja Matevski, ki je letos za svojo zbirko pesmi »Ramodenice« prejel tudi nagrado »Brata Miladinova«. Aco Milijovski, Milen Jekić za uspehe znanosti pa Kiril Milijovski, Milen Jekić in Gorgi Bandžić.

NOVI SAD: rekordno število študentov — Na novosadski univerzi študira letos do sedaj največ študentov, okrog deset tisoč in pol. Med temi jih je 6000 izrednih, 4500 pa rednih. To je najmanjša univerza v naši državi. Dosele je na njej diplomiralo 2180 študentov. Novosadska univerza ima 7 fakultet. Mimo tega pa je odprla še nekaj univerzitetnih ustanov: zavod za kemijo, za fiziko in matematiko, za biologijo ter za univerzitetni pouk. Slednji je prvi svoje vrste v Jugoslaviji.

PARIZ: Zizi Jeanmaire v TNP — V pariškem gledališču Théâtre National Populaire v palači Chailout so znova senzacionalno in kvalitetno poživili repertoar. Že od novega leta dalje se poleg dramskih predstav z velikim uspehom vrstijo tudi moderni baletni večeri zbrane

francoske pesnice Zizi Jeanmaire. V koreografiji Rolandeta Petita pleše Zizi s partnerjem Felikom Blaszkom. Gledalcišče TNP, kot znano, v tej sezoni že vodi Georges Wilson, toda v gledališki reviji je prihod Zizi Jeanmaire v TNP toplo pozdravljati tudi dosedanjim voditeljem TNP Jean Vilari.

PARIZ: razstava jugoslovanskega slikarja — Disko Marić iz Beograda je to zimo razstavljal v dveh pariških galerijah. Pred tem pa je zelo uspešno s razstavami v galeriji impresionistov. Obe omenjeni razstavi sta bili kolektivni, vendar pa je pariška kritika posebno pozornost posvetila prav Marićevemu platnom.

PARIZ: podatek o »Kozari« — Jugoslovanski film »Kozara« režiserja Veljka Bulajića je bil na sporedu pariških kinematografov od lanskega julija do teh dni. Prikazuje ga tudi po drugih francoskih mestih ter po nekaterih afriških državah, ki so odkupile francosko sinkronizirano verzijo.

PRAGA: kulturni stiki s tujino — Češkoslovaška bo letos navezala veliko več kulturno umetniških stikov s tujino kot prejšnja leta. Mimo drugega bodo letos na Češkoslovaškem razstavale likovnih umetnikov s Finske, iz Italije, Sovjetske zveze, Poljske, Madžarske, Kube, Romunije in Holandije. Odprta bo tudi razstava sudanske folklorne in nigerijske ljudske umetnosti, v Pragi pa bo gostovala Shakespearova gledališča iz Stratforda ter filharmonija iz Münchna. Po drugi strani pa bo letos gostovalo v tujini tudi veliko češkoslovaških umetnikov oziroma kulturnih institucij. Opera iz Prage bo na primer gostovala v Edinburghu, likovniki pa bodo razstavljali na Kubu, v Mehiki, na Norveškem, v Švedskem, v Sovjetski zvezi, na Poljskem, v Jugoslaviji, NDR, na Madžarskem, v Angliji, ZDA, Avstraliji, Tuniziji in v Italiji.

Glasbeni dogodki

Recital mlade diplomantke

Pianistka Marija Kocijančičeva je na koncertu v Filharmoniji igrala Bachovo Chaconno v d-molu, Mozartovo Variacijo v D-duru, Beethovno Sonato v c-molu op. 111, Nativno Tri preludij, Bartókove stare piese ter Chopinove Tri mazurke in Scherzo v h-molu.

Diplomantka si je za svoj koncert izbrala izredno težak program. Ne samo, da vsako posamezno delo zahteva veliko izvajalčevega napora, za program, ki je sestavljen iz del tako različnega stila, je potrebno tudi veliko interpretacijske verzičnosti, ker mora izvajalec od dela do dela menjati karakter svojega poslušanja. Takšen program je toliko neoben, da ga lahko v celoti objame le velika osebnost, zrel mojster.

Kocijančičeva je s svojo nardarjeno igro pokazala mnogo pogojev za tako podajanje. Izdelani so osnovni temelji in dane možnosti, da v njej dobimo dobrega klaviškega po-

PRED ZAKLJUČKOM POLETJA — Včeraj so bile po ljubljanskih šolah poletne ocenjevalne konference, na katerih so pedagogi še posebej proučevali tudi življenjske razmere svojih dijakov. Na sliki: konferenca na I. gimnaziji.

Dovolj internih in oblih problemov

Pred redno letno univerzitetno skupščino

Predstavniki naše največje pedagoške in znanstvene ustanove bodo na jutrišnji letni skupščini pregledali značilno-

Kulturna izmenjava Slovenija - Koroska v letu 1964

Včeraj so se dogovorili o obliki kulturne izmenjave med Korosko in Slovenijo v letu 1964 z željo, da se to že ustaljeno sodelovanje še poglobi.

V ta namen sta prispevala v Ljubljano kulturni referent deželne vlade iz Celovca dr. Othmar Rudan in upravnik celovskega Mestnega gledališča Hans Böhm. Kulturni ma zastopnika iz Avstrije je prinesel sekretar republiškega sekretariata za kulturo in prosveto, Miloš Poljansek, ki so se ga udeležili tudi predsednik odbora izrednega sveta za prosveto, kulturo in znanost Ludvik Gabrovšek, upravnik SNG Smiljan Samec in zastopniki kulturnih ustanov, ki bodo sodelovale v letošnji izmenjavi.

Neposredno z vodstvom Opere in Slovenske filharmonije sta se celovska zastopnika sporazumela o tem, da bo ljubljanska Opera gostovala v začetku marca v Celovcu z uprizoritvijo Verdijeve opere »Macbeth«, s čimer bi se oddolžili hkrati jubileju Shakespeara in Verdija, ter z Wolf-Ferrarijevo, v priransko okolje lokalizirano opero »Zdrava na trgu«. Slovenska filharmonija pa bo obiskala Celovce v začetku maja in tam med drugim predstavila tudi slovensko noviteto Uroša Kreka Koncert v D-duru. Celovsko Mestno gledališče bo vrnilo konec marca obisk v Ljubljano z novo, leta 1942 nastalo opero Freda Raymonda »Miska v modre«, medtem ko se bodo glede morebitnih drugih ansamblov dogovorili pozneje. Pač pa je bila načeta možnost razširitve kulturnega sodelovanja tudi na izmenjavo filmov, tako kratkometražnih kot celovečernih, pri čemer bi celovečerni zlasti slovenski filmi, ki so pred kratkim izšli v Celovcu v nemškem prevodu.

Dvoje poglavič poročila je posvečeno študijski reformi. Nedvomno bo koristno, če bo jutrišnja razprava še jasneje in natančneje opredelila nekatere zadeve iz tega sklopa. V zadnjem času so se v javnosti spet razgibali glasovi o prvi stopnji, ki pa je, kakor smo zapisali, samo del študijske reforme. Po tem, ko reforma še precej časa teče, se ponovno izejajo argumenti za in proti. Takša izmenjava mnenj je seveda nujna; škoda le, da niso bile razprave ob uva-

stih, uspehi in tegobe ali pomankljivosti na univerzi v minulemu letu. Cisto jasno je, da je prenekalta značilnost na univerzi odsej razmer ali položaja izven nje, demno opremljenost laboratorijev, navzkrižje med napetimi študijskimi programi kot eno izmed zahtev ali posledic reforme in gnotnim položajem študentov, ali pa tako imenovani problem prve stopnje, ki je tudi samo del reforme.

Izredno pereč je bil zadnja leta položaj za asistente. Zadnje leto so zaznamovali komaj opazen premik v pozitivno smer iz položaja leta 1961-62, ko je prišlo, računsko izraženo, 0,7 asistenta na enega univerzitetnega učitelja in 32 študentov na enega asistenta;

tako stanje seveda ni samo problem univerze. Gnotni položaj študentov je slab; tem je bilo zadnje tedne precej besedi v javnosti in očitno je, da je to družbena zadeva. Poročilo gospodarske komisije v okviru rektorjevega poročila tudi navaja, da je prebivalstvo univerzitetnega centra ekonomsko močno favorizirano glede možnosti za študij pred ostalimi državljani, to pa je, kakor pravi komisija, naša socialistična stvarnost tuje in nasprotujoče.

To je samo dvoje zadev iz univerzitetne problematike oziroma iz poročila, ki bo izhodilo razprave. Poročilo precej na široko govori o vseh vidikih in dejavnostih; omenja tudi, da ima Narodna in univerzitetna knjižnica v skladiščih prostora le še za dveletni ali triletni dotok knjig, ali, samo za zgled, da so blagovna devizna sredstva univerze tako majhna, da zahtevajo fakultet dvajsetkrat presegajo kvoto, odobreno univerzi za leto 1963. Seveda pa po drugi strani ne smemo mimo takih ugotovitev iz rektorjevega poročila, kakršno je to, da ima univerza dragocen aparat za centralno knjižništvodstvo, kjer bi se registriralo vse finančno poslovanje vseh fakultet in univerze, kar bi bilo neprecenljivo vrednost za varčevanje in za racionalno uporabo sredstev, vendar se fakultete za to niso ogrele.

Dvoje poglavič poročila je posvečeno študijski reformi. Nedvomno bo koristno, če bo jutrišnja razprava še jasneje in natančneje opredelila nekatere zadeve iz tega sklopa. V zadnjem času so se v javnosti spet razgibali glasovi o prvi stopnji, ki pa je, kakor smo zapisali, samo del študijske reforme. Po tem, ko reforma še precej časa teče, se ponovno izejajo argumenti za in proti. Takša izmenjava mnenj je seveda nujna; škoda le, da niso bile razprave ob uva-

nju bolj dosledne in priprave temeljiteje, če si dovolimo ta komentar. Poročilo omenja objektivne in subjektivne težave, nadalje to, da se zmeraj slisijo mnenja delovnih organizacij, čes da jim je potreben samo absolutno druge stopnje, da se slisijo taka mnenja celo na mediakulturnih konferencah ipd. Neizpodbito dejstvo pa je, pravi poročilo, da obstojijo v moderni proizvodnji taka mesta, kakršna niti izpolni absolutno prve stopnje, in da po vsem svetu zahteva industrijska proizvodnja od fakultet inženirje prve stopnje. Dokazovanje o potrebnosti prve stopnje se zaključuje s pozitivno, naj se neha omalovaževanje in zmanjševanje vrednosti stopenjske študija.

Poročilo pravi v tej zvezi, da v njegov okvir ne sodi razpravljanje o razliki med prvo stopnjo fakultete in višjo šolo. V poročilo o delu univerze bržda res ne sodi, toda zadnje čase smo slisili v javnosti izven univerze o teh odnosih in razlikah tako razpravljanje, ki bistveno zadeva

tudi univerzo. Slisali smo lahko, kako velik odstotek inženirjev prve stopnje oziroma obratnih inženirjev je, na primer, v zahodnonemški industriji. Obenem le ni bilo jasno povedano, ali se ti inženirji šolajo na fakultetah ali na višjih šolah. Navedla smo si slisila mnenja, da si ni treba zamisljati enotnosti ali celovitosti izobraževalnega sistema v okviru ene same šole, marveč v okviru izobraževalnega sistema v republiki; naposled pravijo ob specializacijah, da se ob sodobni tehnologiji in spremembah v delovnih postopkih človek nekajkrat v življenju prekalificira in da je za take zahtevne razmere pač najboljša solidna široka izobrazba; ni nezapleten niti prestop z višje šole na fakulteto in še mnogo je vidikov, ki ne zadevajo fakultet nič manj kot višje šole. Samo zato jih omenjamo, ker pričakujemo, da bo tako pristojno jemo, kakršna je univerzitetna skupščina, povedala, kolikor se da, argumentirano besedo o njih.

STEFAN KALISNIK

DVOJE MONOGRAFIJ — »Srbska književna zadruga« je skupaj s »Prosveto« izdala monografiji dveh znamenitih manastirskih iz 13. stoletja: Mileševa in Sopčanov. Z njima začenja ta zaved svojo zbirko »Umetniški spomeniki Jugoslavije«. V njej bo izšlo okrog dvajset monografij najbolj znanih kulturnih spomenikov Srbije in Makedonije. Zagrebška založba »Zora« je tako zasnovani zbirki dodala doslej »Istrske freske« in »Juraia Dalmatince«. Na sliki: Magdalena — detalj iz mileševskih fresk.

S poti po Ameriki

Od tistih, ko smo stopili v veselo razvedrilo in glasno šumoredno dvorano slovenskega kulturnega doma v pitburškem predmestju Alliquipa in ko so pevce slovenskega občeta sprejeli domačini s poskanjem in nadrževanjem, se gostoljubnim rokam slovenskih izselencev v Ameriki skoraj nismo več odrekli. Travnarje bi se morali šteti, da so se našim spominom, zlasti v našem posestvu, bodi naj omenim vsaj tiste, ki so povzročili posebne odzive in organizacijo naših koncertov: Mileševa Kuma in Violet Ruparich v Pitburghu, Joseph Perarja v Claridgu, Antona Schubla in Leona Poljskeja v Clevelandu, Johna Sheryjaka v Torontu, Georgesa Witkoviča in vso SNPJ ter Progressivne Slovence v Chicagu, Dolores in Louisa Ivanovich v Milwaukeeju, Antona Kriča v Wadsworthu, Helmo Mikich v Puelbu, Minko Alsch v Fontani, Stanleya Sommersa, Vasilja Voduseka in Johna Judnicha v San Franciscu, Mary Ukmarijevo v Johnstownu in še in še.

Navade, da se je treba nekaterim zahvaliti imenom, smo se naučili v Ameriki. Po uspehih koncertih smo se vselej zbrali v Slovenskem domu, kjer so nas poselili na častno mesto za obloženim mizo v ospredju, hkrati pa predstavlili javno vse, ki so z delom ali denarjem prispevali k prireditvi. Ta običaj se nam zdaj morda ni več stasal, govorniki se nekoliko zastareli, hkrati pa je tudi res, da smo pri nas običajno prepričani, da mora itek vse priti od skupnosti, oziroma, da tudi v kulturi malokdo karkoli naredi zastonj.

Ze v prvem slovenskem kulturnem domu in pozneje v vseh tja do Pacifika sem opazil, da se kultura povezuje z rodoljubjem, plesom in balenjem, pivom, žganjem in dobro jedjo. To tudi domovne gmožne držki pokonci. »Dokler je dom rentabilen, se vzdržuje«, so mi rekli, ko sem jih vprašal, kdo financira domove podpira. In baje so vsi domovi še kar rentabilni. Slovensko gostinstvo ima dober vzrok in kranjske kloboše v Ameriki delajo danes tudi mnogi nekranjski mesarji. Toda obratno se mi je spet zadelo res tudi to, da se ta investicija izplača. Če ne bi bilo kulture, bi nas Slovencev že dolgo več ne bilo, ne tostran, se manj onstran Oceana.

In tako smo kulturno in rodoljubno prepevali. Ponekod v nenavadno velikih dvoranah: v znamenitem pitburškem Carnegie Hallu s koncertnim orkestrom in marionetnim teatrom v predvorju, v velikem, običajno dvorani Easton Morton za več kot 2.500 poslušalcev; v Clevelandu, kjer se je dvakrat izvrhoma napolnila dvorana Slovenskega doma na St. Clair Avenue z več sedeži, kot jih ima ljubljanska Opera. Gledal sem pri tem clevelandsko dvorano: njene seoseljske pisane stulature in lestence, današnji slovenski grb na balkonu, Jeklovo sliko Bleda z rdečimi nageljni na sceni, oziroma slikarstvo matere Slovenije s Prešernom in Južnim sokolom na zavesi. V San Franciscu so po dvorani vodile na sedee deske, oblozene s stisljane narodne noče in ko se je v Chicagu dvignil zastor, so na odru zvrstili naših stali pevci domačega moškega zbora »France Prešern« in zapeli, »Oj, slavljene današnji. Morda je bilo že nekaj preživelega, čitališkega na tem, toda hkrati je bilo tudi nekaj tako ganljivega, da se si je moralo storiti milo.

V Clevelandu so mi dali za spomin votpanko razprodane koncerta Slovenskega občeta iz leta 1953, ko bi morali prvi priti, pa ni bilo moč. Sleherni koncert je bil samo zadnji povod praznik kranjskih škripi. Ni se vendar imel sovražnika, ki bi mu stregel po življenju. Uslužbenec Baldwinovega gospodinjstva so ba je izpovedali, da je Dolgo kopje močno in dalo pili. To je treba previdno sprejeti, kajti ameriški poročevalci radi uporabljajo frazo o pljači, zlasti kadar se ubije Indijanec. Ta skrivnost gotovo ne bo nikoli poljanjena, ker nikomur ni bilo reče od tega, da bi svedo razčistili. Zaradi Indijancev se ni sploščalo...

Kamorkoli pride belci, prinaša s seboj strupeno ocažje, v katerem propadajo prirod-

Govorica „Pu pa hef“

včasih krajevni organizatorji iz nekake samosvojega ponosa tedaj za tem, da bi prirediteljem ohranili za svoj trog, podobno kot so bili včasih tudi dobri gostitelji slovarj drug na drugega ljubosumni, kdo nas bo imel v gosteh. Na koncerte so prihajali tudi iz dalečnega zaledja: v Pitburg iz New Yorka ali Minnesote, v Puelbu iz Utaha in Temesa, v Chicagu iz vsega bazena, po 500, 600 in še več kilometrov daleč. Podjetni John Šusteršič, lastnik motela na mehiški meji, nam je kar triletni sledil s svojim helikopterjem. Seveda pa val naših koncertov niso dočakali tako pokretno. Stari Frank Pečnik, ki je vodil odbor za koncert v Puelbu že pred 12 leti, je bil tokrat v bolnišnici in na željo njegove hčere, ki je zdaj skrbelo za organizacijo koncerta, smo morali zapeti nekaj pesmi ob njegovi bolniški postelji. Solze hčere so mu lile iz oči, ko je hkrati komaj spravil iz sebe besede: »Dolgo sem vas čakal, zdaj pa vam ne morem niti zaploskati več«.

Sicer pa je bilo takih, ki niso mogli ploskati, še več. Na koncertu v Fontani v Kaliforniji so prišli že uro pred začetkom koncerta, postarani, z robatnimi rokami in širokimi kloboki na glavi, sedli so v prvo vrsto ter vsi zamaknjeni poslušali, a roka jim ni bila vajena ploskati. Na marsikaterem koncertu smo imeli poslušalce, ki že desetletje niso bili na kulturni prireditvi. Mnogim, ki so pred 40 ali 50 leti odšli iz domačih zakonitih vasi za krhom naravnost v ameriški vrtnice, je ostalo za kulturo malo časa.

»Preden sem prišel v Ameriko, mi je oče v Ljubljani vrgel sukčijo iz glava, da se ne bi ustrašil čezake, mi je smejel eden naših izselencev. Druga, kulturna delavka, pa mi je omenila drobce iz slovenske amaterske gledališke dejavnosti še pod Etninom Kristanom v Chicagu: »Ko smo igrali drame, so se ljudje smejali, pri komedijah pa so ostajali resni, ker so menili, da je to zares, kajti tega so bili vajeni z doma.«

Bilo bi pa pretirano, če bi take nekekdote posluševali ali aktualizirali. Čeprav je sicer

razumljivo, da rodoljubje skoraj nujno narekuje tudi neko čustljivo vzdusje, medtem ko se drugi del izselencev, zlasti mladine v drugem ali tretjem kolenu sploh še pridruzuje splošnemu ameriškemu teku, sem pa vendar naletel v tleh slovenskih kulturnih domovih po Ameriki tudi na nič koliko resnično — dobrih, prazdnih umetniških čezpu, tako da ostaja najpogostejše vprašanje: kako to ohraniti? V Clevelandu, kjer živi 60.000 Slovencev z 9 kulturnimi domovi, vodi tarnkajšnji glasbeni mentor Anton Šubel kar 7 ali 8 pevskih zborov: »Jadrane«, »Slovane«, »Zarja« in druge, tudi srbske in hrvaške, pa seveda še posebej Glasbeno Matice. Podobno, čeprav v veliko manjši meri, je drugod.

In povsod, kjer smo bili, smo tudi po koncertu vsi skupaj se dolgo prepevali. Najprej formalno, v skupinah, nato pomešan, sede, stoje, v stali. Še posebej v Clevelandu. Zvane našega pevca so ga gledali drugi vsi poklicev, vseh starosti, zraven nekdanjih emigrantov novi, zraven skupine, ki je prišla iz Detroita, najbolj vneti clevelandski kulturni aktivisti, Ribničani Okorn, pa vselej živahni Krist Stohl, natakariče in blagajničarke iz točlinice s svežim predpasnikom in rožami v sivih lasih, nad vsemi pa je posejal zvonik Cilikin glas.

Čika Valencich je nečahna sopran, najboljša mlada pevka clevelandске Glasbene Matice, ki kljub vestnemu delu v svoji uradniški službi poje tudi v znanem ameriškem univerzitetnem zboru »Robert Show«. Druga dne je prosila, da smo ji popravljali njeno izgovorjavo širokega primorskega »ne«, ki ga je podedovala po starših — kajti sama je rojena že v Ameriki — za prihodnji koncert opernih arj Glasbene Matice. »Pu pa hef«, pravijo v šali sami naši izselenci svoji govoric — pomešanemu slovenskemu in ameriškem narečju. Vsega spominjamo na vredni ti naši izselenci, preprosti in v delo zakopani, ki pa vendar kljub vsemu še ohranjajo svoje srce in svoj materni jezik, pa čeravno le na pol.

BOGDAN POGACNIK

„Moja druga turneja po Jugoslaviji“

Pet minut s slovenskim pianistom Antonom Solerjem iz Argentine

V našo državo je prispel slovenski pianist iz Argentine Anton Soler, doma iz Bilj pri Gorici, kjer se je rodil leta 1930. Prihodnje leto bo začel svojo drugo koncertno turnejo po Jugoslaviji. Sestali smo se z njim v prostorih Slovenske izselenske matice v Ljubljani, da bi nam kaj več povedal o svojem življenju, študiju, delu in nartih.

»Diplomiral ste leta 1946 na Državnem konservatoriju v Trstu.«

»Da, potem ko sem končal glasbeno šolo pri profesorih Piccolini in Rusjanovi. Po diplomu, dve leti pozneje, sem odšel v Argentino in od takrat stalno živim v Buenos Airesu. Tam sem izpopolnjeval svoje znanje pri prof. Fanelliju, kompozicijo in harmonijo pa pri prof. Giannu, ki velja za enega najboljših glasbenih pedagogov Latinške Amerike.«

»Kdaj ste začeli koncertirati?«
»Prvi koncert sem imel leta 1950 v Bahia-Blanca, polmilionškem mestu, četrtem po številu prebivalstva v Argentini. Nato sem nastopal na solističnih in simfoničnih koncertih v Buenos Airesu in v drugih mestih Argentine, koncertiral pa sem tudi v Peruju, Čilu in Urugvaj.«
»Prvi ste koncertirali v Jugoslaviji leta 1954.«
»To je bila moja prva turneja doma. Igral sem na Turbrijskih igrah, v Ljubljani,

Mariboru, Celju, Beogradu in Nišu. Na sedajni drugi turneji bom imel prvi koncert 2. februarja z orkestrom RTV Ljubljana v Mariboru pod vodstvom dirigenta Klara Mizertita. Igral bom Trejti Beethovnov koncert za klavir in orkester. Nato bom šel v Beograd in Skopje, v Ljubljani pa bom z orkestrom Slovenske filharmonije sredi februarja igral Čajkovskega Prvi koncert za klavir in orkester.«

»Kaj najraje igrate?«
»Pri srcu mi je vsa svetovna klasična glasba za klavir. Od Slovencev igram rad skladbe argentinskega Slovence Cirila Krena. L. M. Škerjanc, od drugih jugoslovanskih pa Tajčevića.«

»Bi lahko kaj povedali o kulturnem življenju naših izselencev v Buenos Airesu?«
»Predvsem bi rad poudaril, da je glasbeno življenje v Argentini zelo razgibano. Tam deluje pet stalnih orkestror, ki prireajo številne koncerte. V Buenos Airesu živi velika in močna slovenska kolonija, ki se na razne načine kulturno udelestvo. Sfalno nastopajo slovenski pevski zbori in razna slovenska društva prireajo tudi gledališke predstave. Kulturno življenje tudi zelo utrjuje narodno zavest in povezanost izselencev z domovino, kar se je med drugim pokazalo tudi ob skupni prireditvi slovenskih dištev v znamenje solidarnosti s Skopjem.«
F. N.

MLADOST

POGLAVAR DOLGO KOPIJE

V PRERIJI

59. nadaljevanje

Dolgo kopje ni dolgo vzdržal v bedi indijanskih rezervatov. Prizadeval si je, da bi pri belcih vzbuil več razumevanja za indijanski življenj. Neutrudno je potoval iz kraja v kraj in predaval. Spregovoril je tudi pred vrhovnim gospodarskim uradom ZDA. Vabilo so ga predati znanstvenim družbam, tako na primer pred Britansko znanstveno družbo in pred kraljevsko špansko akademijo. V mnogih člankih in sestavkih v kanadskih in ameriških časnikih je opisoval življenje svojih rojakov in skušal pridobiti belce, da bi razvali z Indijanci priročnike. Njegova knjiga je eden najboljših opisov v vsej indijanski književnosti. V Hollywoodu je ustvaril tudi indijanski film, da bi se okoristil tudi s tem propagandnim sredstvom. Ni zdirjal v ceneno romantično divjege zahoda, marveč je vedno ostal na tleh resničnosti. Vedno je cenil napore in izročila svojih dedov — kljub izobrazbi, ki so mu jo dali belci na svojih visokih šolah. Glo-

boke in pristne moči, ki so koreninile v starem indijanstvu, so mu bile vredne še vedno več kakor »bela mladost«.

Kot časnikar je bil svobodno sodelavec različnih kanadskih listov: »Calgary Herald«, »Vancouver Sun«, »Regina Leader«, »Winnipeg Tribune«. — vsa ta uredništva so ga poznala in cenila. Pri »Calgary Heraldu« je bil nekaj let poročevalec, v glavnem za športno rubriko. Pisal je dobro in zanimivo, a kako naj bi bil takle »sedeči« polkica zadevoljili človeka, ki je bil rojen za dejavno življenje. V nobenem uredništvu ga nikoli niso redno zaposlili.

Leta 1930 je odpotoval v New York in opravil na Rooseveltovem letališču tečaj za prometne letalce. Nemalo je osupnil učitelje, ko je že na prvem prostem poletu izvedel pravi pravcati »looping«. Seveda je kmalu dobil letalsko diplomno, ne vemo pa, zakaj ga niso nikoli sprejeli v letalsko službo.

Dolgo kopje je na vsej svoji poti skoz življenje belcev uspeval, pa vendar se je pri tem spotalnik do smrti. Ne vemo, kaj je bilo mlačnega, samo poglavine vnanje vzroke smo lahko našli na njegovih sledi. Morda je bila napaka, da je hotel živeti kot belec med belci? Ali se je prenašajo povzpel? Ali je prelahko smagal? Ali je doživel razočaranje, potem ko je dosegel tisto, č čemer je stremel, kulturo belcev? Ali je bil v boju notranje ranjen, ko je doživel toliko razočaranje, in se sam izčrpal, kakor strela s jurečega? Tega ne vemo. Vemo samo za žalostni konec, ki kljub žalostnim okoliščinam ni mogel biti samo naključje.

V južni Kaliforniji, nedaleč od Los Angelesa, je živel na gospodskem posestvu, ki si ga je

sam uredil. »Lucky« — »Srečnik« — Baldwin, lastnik premoženja. Lucky je imel hčerko Anito. Dolgo kopje se je kmalu sprijateljil z Baldwinovo družino in je bil pogosto v gosteh na gospodskem posestvu. Neko nedeljo zvečer — 20. marca 1932 — so ga našli mrtvega, s kroglo v glavi. Poleg njega je ležal samokres, o katerem je pozneje poročala policija, da je bil njegov. Sodili so, da posebna preiskava ni nujna. Pristojni policijski uradnik je poročal, da se je Indijanec sam ustrelil. Vzrokov niso našli in jih niti niso iskali. Neki prijatelj je še nekaj dni prej prejel pismo, ki ni omenjalo niti belce, niti Indijance. Ne vemo, da bi bil kakršnih škripi ali pobodov, ki se je kmalu imel sovražnika, ki bi mu stregli po življenju. Uslužbenec Baldwinovega gospodinjstva so ba je izpovedali, da je Dolgo kopje močno in dalo pili. To je treba previdno sprejeti, kajti ameriški poročevalci radi uporabljajo frazo o pljači, zlasti kadar se ubije Indijanec. Ta skrivnost gotovo ne bo nikoli poljanjena, ker nikomur ni bilo reče od tega, da bi svedo razčistili. Zaradi Indijancev se ni sploščalo...

Kamorkoli pride belci, prinaša s seboj strupeno ocažje, v katerem propadajo prirod-

na ljudstva. Lahko da belci tega ne žele, morda je celo njim samim žal, da gre po zlu toliko dragocenosti in samobitnosti. Toda za zdaj kaže, da usoda ne dopušča nadaljnega uspevanja prirodnih sil, kadar pridejo te v stike z belci. To je grozovit in dozvedno brezgleden boj, kajti že sam dotik odloča o pogubljenju.

PIETRO NENNI MED DELEGATI NA XXXV. KONGRESU STRANKE V RIMU.

Jubilej avstrijskih socialistov

Petinsedemdeseta obletnica združitvenega kongresa v Hainfeldu

Socialistična stranka Avstrije je ob koncu leta slavila lep jubilej: 75. obletnico združitve vseh socialno demokratskih skupin tedanje avstrogrške monarhije in s tem 75-letnico svojega obstoja. Hainfeldski kongres je namreč položil temelje organizacijske strukture avstrijskega delavskega gibanja in je bil začetek sivega razreda, zapisanih v Komunističnem manifestu. Hkrati pa se je tu tudi sprožila vprašanja, ki je načrtovana boja za uresničitev osnovnih pravic delavstva avstrijsko socialno demokracijo na pot reformirane socializma.

Rojstna letnica avstrijskega delavskega gibanja je praznovana 1887. To leto je bilo začetek liberalnega socialnega obdobja. Takrat so dovolili ustanovitev društva, kar je imelo za posledico, da so se povsod po monarhiji začela pojavljati tako imenovana delavska izobraževalna društva, ki so kmalu dobila politično barvo. Ko pa so dunajski delavci leta 1889 med velikimi demonstracijami zahtevali od cesarske vlade splošno volilno pravico, se je začelo obdobje vsesplošnega preganjanja socialnih demokratov in procesov proti delavskim voditeljem. V osemdesetih letih je bilo delavsko gibanje zaradi tega preganjanja popolnoma razbito.

Združitveni kongres v dolnjevavstrijemskem mestu Hainfeld je trajal od 30. decembra 1888 do 1. januarja 1889 in se ga je udeležilo okrog sto delegatov iz vseh avstrijskih kronovin. Slovenske socialne demokrate sta zastopala dr. Karol Kordelič in krojač Ladislav Zadnik. Imenitnejši tega kongresa in njegova vodilna osebnosti je bil zdravnik in izdajatelj delavskega lista »Gleichheit« (Enakost) dr. Victor Adler, ki si je takrat že več let prizadeval, da bi združil in združil po državi raztresene skupine organiziranih delavcev v eno samo stranko, sposobno za učinkovit politični boj.

Avstrijsko delavsko gibanje je bilo razcepjeno v več smerih. V ideološkem pogledu je nihal med vznesenim komunističnim radikalizmom in mesijanskim reformizmom, glede politične taktike med oportunizmom in anarhizmom. Združitvene težave so bile tem večje, ker so se že zgodaj začele pojavljati v posameznih avstrijskih deželah samostojne nacionalne skupine, ki so boje za delavske pravice nujno morale povezovati — v večji ali manjši meri — z narodnostnim bojem, z bojem proti nemstvu, če so hoteli računati na uspeh. Adlerjeva naloga torej ni bila lahka, vendar pa mu je na hainfeldskem kongresu uspelo povezati razcepljene in čisto med seboj sprte skupine v enotno organizacijo, čeprav ji še ni dal nobene organizacijske strukture. O nacionalnem vprašanju so v Hainfeldu precej razpravljali in kongres ni nasprotno prizadevanjem po ustanovitvi delavskih organizacij z nacionalnim obsevom, vendar pa je Adlerju uspelo, da je nemško govoreča skupina ohranila pokroviteljstvo nad ostalimi. Zahvalo po preureditvi Avstrije

v demokratično zvezno državo na nacionalni podlagi so formalizirali šele na stranknem kongresu v Brnu leta 1899.

Po hainfeldskem kongresu je postal delavski boj resnično neprimerno bolj učinkovit. Leta 1907, ko so prvič uveljavili splošno volilno pravico za moške, so socialni demokrati dobili več kot pol milijona glasov in 50 mandata v parlamentu. Že takrat so bile zveze med nacionalnimi socialno demokratskimi organizacijami in »Nemško socialno demokratsko delavsko partijo v Avstriji« (DSAP), kot se je takrat imenovala, predhodnica sedanje SPO, zelo razmahljane, ker je narodnostni boj pomembno oblikoval tudi politiko delavskih organizacij. DSAP, ki je delovala pravezavno samo v alpskih deželah in v Sudetih, je imela leta 1914 že 150.000 članov. Leta 1930 je štela Socialno demokratska stranka 700.000 članov.

Ob jubileju se je v Hainfeldu zbrala vsa avstrijska socialistična prominenca na čelu s predsednikom SPO in podkancelijem Brunom Pittemannom. (Od pomembnejših sta manjšaka samo notranji minister Franz Olah in podpredsednik parlamenta — Karl Waldbrunner, kar je desničarski tisk proglasil za znamenje notranjih sporov v stranki.) Gostilne Holzschuh, kjer je bil ustanovni kongres, ni več (na tistem mestu stoji postopke, ki ga je zgradila neka organizacija desničarske ljudske stranke); sporniki zborovanje je bilo v občinski zbornici, številni govorniki so poudarjali zgodovinski pomen hainfeldskega kongresa za razvoj avstrijske socialne demokracije.

Razcep v Socialistični stranki Italije

V soboto in nedeljo, 11. in 12. januarja, je bilo v Rimu v mali kongresni dvorani na EUR zborovanje, ki ga je sklicala leva stranka Socialistične stranke Italije, katere je na nedavnem stranknem kongresu (konec oktobra 1963) ostala v manjšini. Leva stranka je na kongresu grozila z razcepom, če večinska avtonomistična struja ne bi sprejela njenih pogojev. To svojo grožnjo je uresničila na nedeljskem zborovanju, ki se ga je udeležilo okrog 700 delegatov iz vse Italije. Leva stranka (vendar ne v celoti) je na tem zborovanju sprejela sklep o izstopu iz Socialistične stranke Italije in o ustanovitvi nove Italijanske socialistične stranke proletarske enotnosti. Glavni politični razlog razcepa v Socialistični stranki Italije je v različnih stališčih do sodelovanja socialistov v vladi levega centra.

Vse Italijanske politične stranke so z največjim zanimanjem sledile razpletu položaja v Socialistični stranki Italije, še s posebno pozornostjo pa je razvoj spremljala Komunistična partija Italije, ki se je večkrat javno izjasnila proti razcepom v PSI, vendar pa je politično podpirala levo strujo v socialistični stranki. Stališče KPI je podrobneje obrazložil njen generalni sekretar Palmiro Togliatti v članku, objavljenem v zadnji številki revije »Rinascita«, ki ga z malenkostnimi okrajšavami ponatiskujemo hkrati z uvodnikom, ki ga je na dan razkola v Socialistični stranki Italije objavilo strankino glasilo »Avanti«.

STALIŠČE SOCIALISTIČNE STRANKE:

„Smo socialisti — marksisti“

Pičla manjšina iz stranke, ki se je zbrala v Rimu, je iskala jarek razkola in s tem prevzela vso odgovornost pred socialističnimi množicami in pred vsomi delavci.

Naša dolžnost je poudariti ob tej priložnosti, da se pozicije oblasti delavskega razreda ne branijo z razkolničkim delovanjem; danes toliko manj kot večer, ker temelji oblast delavskega razreda predvsem na podstojih in na politični socialistični stranki. To je pravilna politična linija, ki je merila svoje sile v boju proti centrizmu in proti desnici in ki je pripeljala Italijanski proletarijat k zmagi nad centrizmom in nad desnico. Ta politična linija je do danes moč, ker odpira delavskemu boju vse perspektive in je omogočala ljudskim silam, da bojujejo svoj boj in da imajo pri tem pred očmi konkretne cilje, ki si jih večerja se ni bilo mogoče zamisljati; zaresničevanje o delavski avtonomiji, odpravo spolovinarstva, petletni gospodarski načrt, demokracijo reformno solstva, konec spekulacij z razdaljami in povrnitvi in z nepremičninami.

Italijanska socialistična stranka in njena politična linija zasluži zaupanje tovaršev in vseh delavcev, tako danes kot večer. Veliko in spoštovano priznanje vsem tistim, ki so s kritiko ali pobudo prispevali k temu, da je Italijanska socialistična stranka postala močnejša, sposobnejša in učinkovitejša, je dejstvo, da so socialistične množice spontano izrazile svoje zaupanje v partijo in da je njena politična linija dobila priznanje na starih velikih in svobodnih nacionalnih kongresih.

Nadaljevali bomo našo politiko z enako trdno odločenostjo, kot smo to pokazali v preteklosti, in s silami, ki so se okrepile s priznanjem vseh tistih, ki se zavedajo, da ima PSI nenadomestljivo funkcijo v procesu italijanskega socialnega napredka. Z našo

politiko bomo jutri dosegli zmago nad našimi večnimi sovražniki pa tudi nad ne razumevanjem, nad napetostmi, nad sektaštvom in nad domišljavostjo, ki je danes tiste, ki bi morali biti z nami, postavila proti nam.

Stranka se ne ustvarja s politično zaslepljenostjo, s sektaštvom in mrzlo ter osovraženo. Za ustanovitev stranke je potreben politični prostor, potrebna so politična ideja, politična funkcija in politična moč. Potrebne so razmere, ki objektivno omogočajo politični boj, moralno spodbudo, politični cilj. Skupina, ki se je zbrala na EUR, pa blodi v temi. Omenili niso konkretnih dejstev, pa tudi nobene povezave ne s kakšno politično silo ne s kakim političnim ciljem.

Tako dejansko stanje, ki že samo po sebi uvršča razkol med najbolj pobojskega delavca, ni nastalo po naključju. Italijanski proletarijat potrebuje v svojem boju enotnost, ne pa neenotnost. V Italiji so tri stranke, ki se sklicujejo na marksizem; vse tri so globoko ločene med seboj zaradi različnih ideoloških konceptov in zaradi različnega mesta, ki ga zavzemajo v mednarodnem prostoru. Toda objektivno vse tri teže k isti politični liniji, t. j. k iskanju stika s katoličskimi ljudskimi množicami z namenom, da bi se ustvarila sila, ki bi bila sposobna uresničiti določila ustave. Politika Socialistične stranke Italije se odlikuje na podlagi tega dejanskega stanja. V reformniški akciji spodbuja jo do največje močnega teže konvergenca, ne da bi pri tem zapadla v zmedo splošnega lažnega ali katoliškega demokracizma in ne da bi pri tem spregledala napake reformizma ali pa napake komunistov, proti katerim se enako aktivno bori; to je edino možna metoda, ki lahko prispeva k temu, da dozor enotnost vseh delavcev v veliki in demokratični socialistični stranki.

Kakšne naloge je še treba izpolniti, kakšne druge funkcije še opravljati? Drugih nalog in funkcij ni videti, in tudi razkolniška skupina, ki se je zbrala na EUR, jih ni videla. Življenjski soč tega sestanka je bilo sektaštvo. Drugače tudi ni moglo biti. Kritizirati je treba v partiji ideje, pa se izstopi iz partije brez idejne in politične priljege, samo s mrzlo do večine, proti kateri manjšina ni mogla uveljaviti svoje volje, postane kritika jalovo hujskaštvo in strup, ki uniči predvsem tistega, ki ga nosi v sebi. Zelo to zadošča, da lahko označimo akcijo na EUR kot objektivno akcijo desnice, pa naj bodo nameni tistih, ki so jo začeli, še kakršnikoli.

Večina v stranki je storila

ve, da bi zagotovila v stranki sočutje vseh socialistov; v tem smislu so storili vse, da bi tisti tovariši, ki podpirajo prizadevanja večine po enotnosti, so pa kljub temu obdržali svoje politične poglede in še naprej dvornijo v to, da bi bili levi center sposobni vnesti spremembe v nacionalno življenje. Manjšina v stranki je vztrajno odklinala, da bi se izrekla o dokumentu, ki je predložil konkretne politične osnove, da bi zagotovili neodvisnost stranke od vlade, da bi zagotovili popolno svobodo ideološko debat, da bi zagotovili sodelovanje manjšine v strankinih izvršnih organih na vseh ravneh in da bi sklicali v oktobru nov kongres, ki naj bi preveril politiko stranke.

Izstop manjšine iz stranke je politično nepomemben; to nam dovoljuje, da gledamo vedro v prihodnost. Nismo se premaknili ne na desno ne na levo. Ostali smo socialisti, marksisti, razredna stranka in se popolnoma zavedamo, da zadrževanje naš boja pri sedanjih razmerah, ki so vseh ravneh in da bi sklicali v oktobru nov kongres, ki naj bi preveril politiko stranke.

Vsak socialist ima danes še eno nalogo več: braniti ideološko, politično, moralno in materialno dedščino stranke, braniti to dedščino z odločenostjo, ki izhaja iz mirne vesti in prepričanja, da bomo šli naprej.

AVANTIE

Sindikalni voditelji in PSIUD

»Glede na govorico o tem, da so se skoraj vsi socialistični voditelji v sindikatih izrekli za stališča, ki jih zagovarja levo, lahko zanam tako trditve.

Cetudi bi bile točne številke, ki jih v tej zvezi omenjajo, moram opozoriti na to, da se je od devdesetih socialističnih sekretarjev v delavskih zbornicah — do tega trenutka — samo dvajset sekretarjev pridružil levi, od štiridesetih sekretarjev v federalnih strokovnih zvez pa dvajset.

Velika večina socialističnih sindikalnih delavcev je torej ostala zvesta stranki, vstvari mnoge tiste, ki so v teh okoliščinah potrdili, da sprejmejo politične smernice, ki jih je na XXXV. nacionalnem kongresu stranke zagovarjala levo.«

FERNANDO SANTI, sekretar OCL

STALIŠČE KOMUNISTIČNE PARTIJE:

Dialektika enotnosti

»Naša partija je nastala iz razcepa pred trinstiridesetimi leti. Nekateri iz desnice današnje Socialistične stranke se zelo radi spominjajo tega na slehernem zborovanju, ki ga priredijo, ter govorijo o tem kot o skandaloznem in črnem izvrnem grehu. Zgodovinske študije pa so medtem že priznale, da je razcep, iz katerega smo nastali, obstajal še pred kongresom, v zavesti naprednega dela delavcev in v starih samih. Neodvisno od sodbe, ki bi jo utegnili dati in ki bi bila lahko različna glede načina, kako je bila ustanovljena nova stranka pripravišana in razljudana, nadaljnja unitaristična koekzistenca na bila več mogoča, ker niso obstajali elementarni pogoji in zagotovila, ki bi takrat služila za nič drugega, kot da bi se povečala konfuznost in splošno nemod gibanja. Pa vendar, zares je čudno, da so bili potem, ko so nas obtožili za razbijalsko naravo nastanka, prisiljeni priznati, da so se po tem dejanju v debatu, od katerega smo se odcepili, še nadalje odigravali razcepi, drug za drugim, nepretrgano, medtem ko se je naša politična formacija nenehno bolj in bolj uveljavljala kot unitaristična celota in v zvezi s tem kot činitelj enotnosti vsega političnega gibanja raznih razredov. To se je videlo pod fašizmom med odprdnim gibanjem, po osvoboditvi — to je videti tudi zdaj.

Lahko bi pripomnili, da so bili sukcesivni razcepi v Socialistični stranki po Ljvornu (kjer so se leta 1921 komunisti odcepili od socialistične stranke) smeraj povezani s kontrasti skupine, v kateri imajo prevladujočo vlogo vdolne osebnosti, katerih politična sreča narašča ali pa upada od razcepa do razcepa. Ta pripomba pa bi nas napovedala na biografske raziskave, ki jih bomo prepustili tistim, ki bolje od nas poznajo notranjo problematiko bratske partije. Stališče, pri katerem vztrajamo, je, da se nam je zares posrečilo v delavskem gibanju razvijati se v skladu z dialektiko enotnosti. Tudi osebno ponašanje voditeljev nedvomno prispeva k temu dejstvu, da politična linija stranke ne sme nikdar biti personalizirana, to je identifikirana s kako osebnostjo, ker to preprečuje formiranje vodilnih skupin, ki bi bile hkrati enotne in znotraj razčlenjene, in ker so potemtakem pri vsakem spremembi nem položaju prelomi skoraj neogibni. Vendar to ni bistveno. Bistvena za unitaristično dialektiko so načela, s katerimi izhajamo in katerim smo ostali zvesti v preteklih petih letih, ki so potrebne za razvoj. Tudi enotnost ima nedvomno svojo načelno vrednost, kar je zelo jasno razvidno predvsem takrat, kadar razmišljamo o vztrajnosti razrednega nasprotja in boju zoper njega in v spodbujanju razcepov. Vendar pa dobimo enotnost docela svoj pomen samo takrat, kadar je bistveni moment pravilne politične linije, ki ustreza tako realnemu položaju in njegovim neposrednim nalogam kot tudi velikim perspektivam boja in napredovanja celotnega gibanja k njegovim temeljnim ciljem.

To so splošni kriteriji, ki jih bomo upoštevali pri ocenjevanju sedanega položaja Socialistične stranke, in nevarnosti, ki jih ta položaj vsebuje.

Ko naša omenja odklonilno stališče socialističnih voditeljev ali vsaj del njih, ni pa načrt, ki bi ga bilo mogoče uresničiti, ne da bi v množicah socialističnih delavcev začutili odločno in vitalno reakcijo. Druga napaka, ki je še resnejša, je v tem, da menijo, da je sprito razcepitve Socialistične stranke edina unitaristična perspektiva krepitve naše stranke z novimi člani, ki bi prihajali iz vseh smeri. Legitimni občutek naše povečane odgovornosti bi se spreminjal pri tem v prazni in sektaški partijski ponos.

Zaradi razvojnega gibanja delavskih razredov pri nas ostanemo še nadalje pri perspektivi, ki smo jo brez kakršnih koli dvomnosti orisali v naših zadnjih sklopilih. Radi bi pustili odprto in prizadevamo si ustvariti možnost za stik, za vsajenno razumevanje in sporazum z vsemi organiziranimi silami, ki bi rade napredovale v socialnem in demokratsko obnovo in s reformami ekonomske in politične strukture naše države. Ne bomo samouidili niti ene možnosti in od vseh tistih, ki vidijo nevarnost in škodljivost sedanjega položaja, bomo materialni, da delujejo v isti smeri. Dajali jim bomo tudi potrebno pomoč. Iz vse naše zgodovine, in notranjih debat, in neuspehov in v uspehov ter smrti, ki smo jih dosegli, izvira unitaristična volja, ki jo bomo ostali zvesti.

PALMIRO TOGLIATTI, RINASCITA

„SOČA“

ortopedija in tehnična oprema za zdravstvo, LJUBLJANA, Linhartova ulica št. 47 a

SPREJME TAKOJ:

kvalificiranega obratnega električarja

strojnega tehnika

z daljšo prakso, za mesto samostojnega konstruktorja

finančnega knjigovodjo - saldakontista

s srednjo strokovno izobrazbo z nekaj prakse, lahko tudi začetnik

komercialnega referenta

s srednjo strokovno izobrazbo in prakse v komercialnem poslovanju

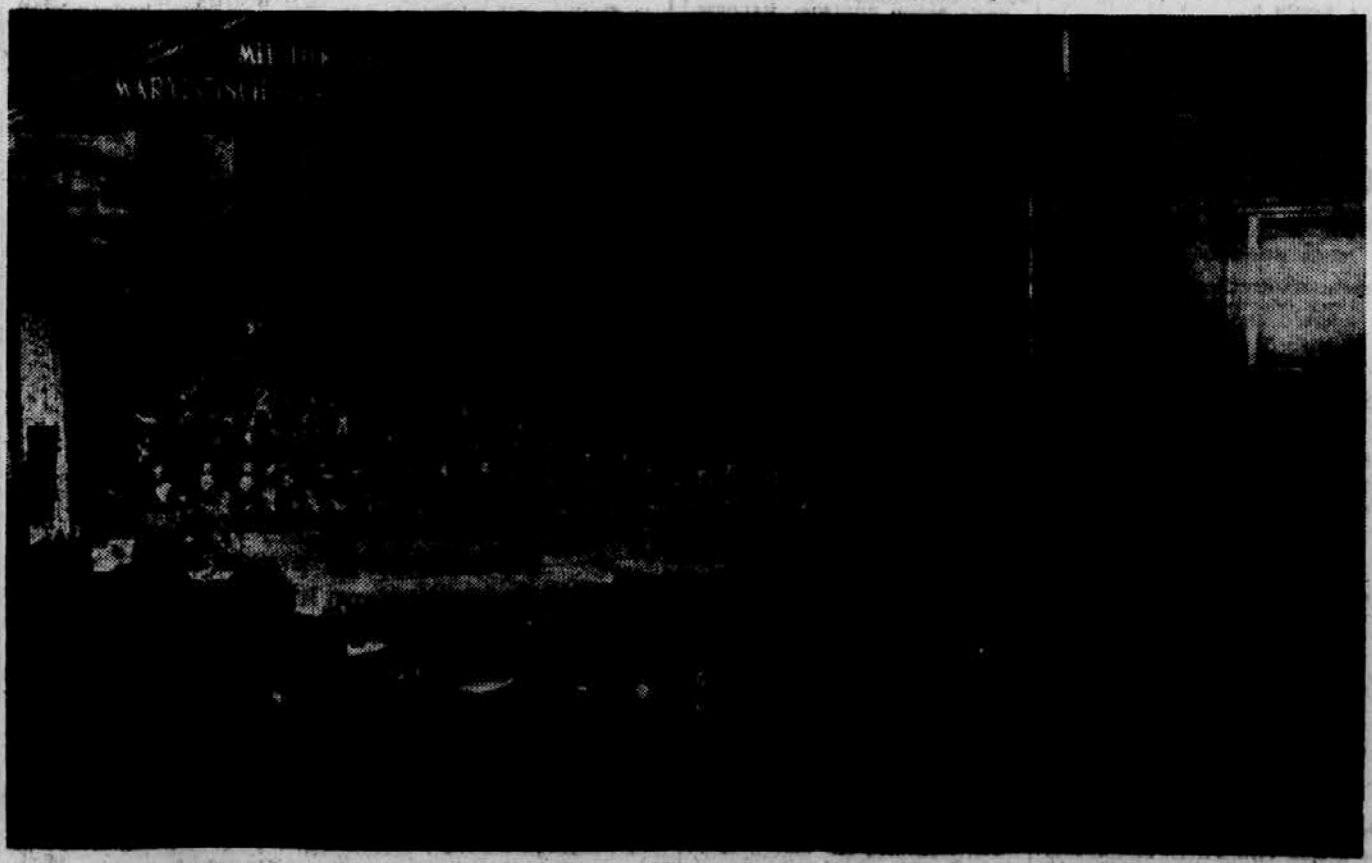
knjigovodjo osnovnih sredstev

s srednjo strokovno izobrazbo in prakso

poenterja

SODELAVCE ISČEMO ZARADI RAZŠIRJENEGA POSLOVANJA.

433

JUBILEJ NEMSKIH KOMUNISTOV — 7. januarja je bila v zahodnoberlinskem sedešču Metropol spornika akademika ob 45. obletnici ustanovitve Komunistične partije Nemčije. Akademije so se udeležili tudi predstavniki ilegalne zahodnonemške Komunistične partije. Med njimi nekaj komunistov, ki so sodelovali pri ustanovitvi partije leta 1919. Slavnostni govor je imel prvi sekretar Enotne delavske partije (SED) in predsednik Državnega sveta DR Nemčije Walter Ulbricht.

Foto: ADN

ROBERT VAN GULIK

Thomas je zadimil
komarjev in mrčesa.
rčno pazi na čistoto
vališča. Ponudil nam
pozno v noč nam je
divščinah, predvsem
emkaj na jug. »Zdej
ljučil svojo pripoved.
erle zveri. Nič me ni
bilo lepo, lepše kot

ZRTVI VERSKEGA SOVRAŠTVA — Muslimanski deček hrani svojo sestro v zasilnem tabornišu v Kalkuti, kjer so nedavno verski nemiri terjali nad 160 mrtvih. Kakih 3000 oseb je pobegnilo zdoma, ko so fanatiki začeli požigati hiše. Foto: AP

PRESEDNIK SEGNI V ZDA — Predsednik italijanske republike Antonio Segni je zdaj na uradnem obisku v ZDA, kjer je imel pomembne politične razgovore s predsednikom ZDA Johnsonom. Na sliki vidimo italijanskega predsednika in njegovo soprogo (levo) z njunima gostiteljema soprogo predsednika Johnsona in predsednikom Johnsonom v Beli hiši. Slikali so se pred banketom na čast gostov. Foto: AP

TOMOSI MOPEDI ZA ŠVEDSKO — Nedavno je bil v Tomosu g. Svenberg (levo), direktor podjetja Albert Ohman Nya AB iz Stockholma; ob tej priložnosti je naročil za Švedsko nekaj tisoč mopeditov. Foto: Tomos

SAMOTNA TRENTA — Otočno samotna je Trenta v teh zimskih dneh in nekako kar odredena od sveta. Trentarji pa se v teh dneh seveda ne dolgočasijo, velikih in majhnih opravkov je vedno dovolj. Foto: Selhaus

Nadaljevanje s prve strani

Johnson

meja obeh nemških držav, saj je očitno, da ne more biti trajnega miru ne v Evropi ne na svetu, dokler se to vprašanje ne uredi. V Moskvi so že prej podarjali, da se niso prav nič slepli, da bodo novo sovjetsko pobudo takoj in iskreno sprejeli vsi, ki jim je namenjena. Pričakujejo pa, predvsem od zahodnih vlad, da bodo zavzele konstruktivno stališče do tega vprašanja, v težnji, da bi našli skupni jezik, ne pa iskale v sovjetskem predlogu nekakšnih upanih s ciljem, da ga zavrnejo.

Po obisku je tovarš Togliatti napisal v knjigo vtisov: »Mislim, da je težko najti tako impresivno in tako živa dokumentacija, ki bi prikazala jugoslovanskih narodov za nacionalno svobodno — od mirnega srednjega veka pa do naših dni — vse do končne zmage, dobojevanje pod zastavo socializma.«

Tiskovna konferenca

Rekel sem, da je povsem naravno, če vlada SFRJ obvešča o tej zadevi antihitlerjevske koalicije. Dopisnik Tanjunga je opozoril na razgovor njihovih novinarjev z dvema preživljama internirancema taborišča Auschwitz, ki bi bila pripravljena pričati na sojenju v Frankfurtu, ter se zanimal, kako gleda jugoslovanska vlada na možnost njunega prievajanja. Dušan Blagojević je odvrnil, da bi to pričevanje vsekakor prispevalo k ugotavljanju krivde obtožencev. Seveda pa je odvisno samo od pristojnega sodišča, ali bo poklicala Jakova Salečevića in Aleksandra Radakovića za priči. Pristojni jugoslovanski čimtelji bi bili v vsakem primeru pripravljene pomagati pri uresničevanju te zadeve.

Dopisnik »Reuterja« je zanimalo, ali je včerajšnji sestanek jugoslovanskega veleposlanika v Moskvi s sovjetskimi predstavnikom v SEV ter nedavni sestanek jugoslovanskega veleposlanika v Varšavi s poljskimi predstavnikom v tej organizaciji znamenje določenih sprememb v okviru jugoslovanskega sodelovanja s SEV. Ni se nikakršnih novih momentov v zvezi s tem problemom. Šlo je zgolj za obiske, ki so v navadi in na katerih obravnavajo vprašanja, ki zadevajo obe državi — je pojasnjeval Dušan Blagojević.

Arabski vrh

Drugi problem, ki se je pojavil na konferenci, je položaj na jemenskih mejah in vprašanje, kako normalizirati odnose med Jemenom, Saudovo Arabijo in ZAR. Obveščeni kralj pravijo, da je kralj Saud pokazal razumevanje in da se je strinjal, da je treba spor likvidirati. Pričakujejo, da se bodo sporazumeli o tem, kako rešiti spor zaradi Jemena. Danes se je sestel v Kairu tudi vojaški odbor Arabske lige. Razpravljali so o nekaterih vojaških vidikih kairske konference. Predvidevajo, da se bo konferenca končala nocoj.

Uradno so potrdili, da so se na sinočnjem šestem sestanku sporazumeli o skupnem stališču do tako imenovanega problema jordanskih voda. Uradni predstavniki konference je dejal, da so sklenili ustanoviti arabsko vojaško poveljstvo z ustreznimi sedemdesetimi in vojaškimi sredstvi s tem, da bodo pri tem enako sodelovale vse države. To pa ne pomeni integracije arabskih armad, marveč koordinacijo njihove akcije v primeru, če bi prišel napad od zunaj.

Trinajst arabskih držav se je sporazumelo tudi o načrtu za preusmeritev pritokov reke Jordana, ki izvirajo v Siriji. Libanonu in Jordaniji, če bi Israel uresničil svoj načrt in preusmeril vode reke Jordana v puščavo Negev. V krogih konference podarjajo, da se bodo arabske države obrnile na OZN in na svetovno javno mnenje, da bi tako onemogočile ira-

Ekonomske enote ponekod le na papirju

Z občnega zbora okrajnega sindikalnega sveta Ljubljana

LJUBLJANA, 16. jan. — Na današnjem rednem občnem zboru okrajnega sindikalnega sveta sta se tako referat kakor razprava sukala okrog dokaj številnih aktualnih nalog, ki čakajo sindikalne organizacije v prihodnjem obdobju.

Med temi nalogami velja omeniti predvsem krepitev delovnih enot in neposrednega samoupravljanja, izpolnjevanje delitve po delu, skrb za višanje življenjske ravni delavcev, razvoj samoupravljanja v družbenih službah in pa prehod na skrajšani delovni čas. Na občnem zboru so tudi izvolili delegate za občni zbor republiškega sveta ZSS, delegate za kongres ZSJ ter 65-članski plenim in nadzorni odbor. Za predsednika okrajnega sveta je bil izvoljen dosedanjí predsednik Ljube Erbenčič.

V zvezi s krepitevijo delovnih enot so v razpravi poudarili, da je v večini delovnih organizacij te enote formalno in ne dejansko. Na marsikje deljansko nimajo tistih samoupravnih pravic, ki so na papirju proklamirane. V nekaterih primerih so ekonomske enote ustanovili, ne da bi prej ugotovili, ali so za to potrebni pogoji; razumljivo je, da take enote potem živijo kratko. Druge spet pa ekonomskim enotam pravice, ki bi jih lahko uveljavljale, kratko.

Hkrati so udeleženci občnega zbora poudarjali, da je treba zagotoviti proizvajalcem, da bodo lahko uresničili pravico neposrednega upravljanja. Menili so, da je treba predvsem usposobiti strokovne službe v delovnih organizacijah.

Vzhod-Zahod

atlantska skupnost dve glavni opori ZDA in združeno Evropo. Italija bo zastavila vse svoje sile, da bi težave, ki so nastale sprito stališča Francije proti vključitvi Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost, odstranili ali vsaj zmanjšali. Italijanska vlada ne more sprejeti »čezmerna« poenostavljanja evropske politike, kakor delajo tisti, ki ocenjujejo evropske probleme tako, kot je Francija in Zvezna republika Nemčija.

»Tudi mi imamo kaj povedati,« je poudaril Saragat. Dodal je, da si želi, da bi v njegovi državi nima premoči. Vsa potiska kake države, da doseže premoč, se bo izjalovilo, tako kot je bilo z osjo Pariz-Bonn. Saragat je v odgovoru na neko vprašanje poudaril, da Italija verjame v razširitev trgovine s socialističnimi državami, če ne gre za strateške surovine. Ni pa se hotel spuščati v razgovor o morebitnih kreditih socialističnim državam. Giuseppe Saragat je med obiskom v ZDA razpravljajl z ameriškim zunanjim ministrom Deanom Russkom in se udeležil dela razgovorov med Segnijem in Johnsonom. Italijanski predsednik Antonio Segni je danes odpotoval iz Washingtona v spremstvu zunanjega ministra Saragata na obisk v nekatere kraje ZDA.

Ponovna kandidatura Paza Estenssora

LA PAZ, 16. jan. (Reuter). Okrog 270 delegatov iz vse Bolivije se bo udeležilo letne konference vodilne bolivajske stranke, Nacionalnega revolucionarnega gibanja (MNR), ki se bo začela v petek. Na konferenci bodo določili kandidata za predsednika in podpredsednika kakor tudi za senatorje in poslance. Določili naj bi tudi politični program za prihodnje predsedniško obdobje od 1964. do 1968. leta. Menijo, da bo stranka zanesljivo kandidirala za predsednika ponovno sedanjega predsednika republike Victorja Paz Estenssora.

Levi center tudi v Trstu

Programski sporazum med štirimi strankami OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA

TRST, 16. jan. — Pozajanja štirih strank levega centra za sestavo novega upravnega programa in razdelitev mest v tržaškem mestnem občinskem svetu so končno zaključena. Dvomesecni razgovori med predstavniki krščanske demokracije, socialnodemokratske, socialistične in republikanske stranke so se zavlekli in zataknili prav v zaključnem obdobju okoli razdelitve občinskih mest. Vendar so sinoči sklenili dokončni sporazum tudi o tem vprašanju.

Predstavniki štirih strank sporazuma niso javno komentirali niti objavili. Vendar se je zvedelo, da program nove večine v občini razdeljuje obveznost odločanja glede reševanja predeh gospodarskih vprašanj in drugih upravnih izboljšav bolj podrobno kot jih je medstrankarski uvodni sporazum, ki je bil sklenjen pred enim mesecem.

Slovenska narodnostna skupnost bo s pomočjo sprejela tudi nova in bolj širša zagotovila glede izpolnitve pravic in ugodnosti, katerih dosedaj ni bila deležna v zadovoljivi meri.

Zupan dr. Franzl je že sklenil izredno sejo mestnega sveta za prihodnji ponedeljek. Na njej bo odstopil dosedanjí dvostrankarski odbor, nakar bodo izvolili novega. V novem odboru bodo poleg predstavnikov tržaške krščanske demokracije predstavniki socialnodemokratske in republikanske stranke. Socialisti ga bodo podprli, zamenjali pa bo bodo zasedli občinskih mest.

Štiri stranke levega centra bodo imele kljub prestopu enega socialističnega svetovnega, to je dr. Fincheria, v opozicijsko novo socialistično stranko v občinskem svetu večino, ki bo verjetno podprla še s glasom predstavnišča Skupne slovenske liste dr. Simčiča.

V opoziciji proti politiki novega odbora bodo poleg li. bečalcev in neofašistov tudi odborščiki KPI. Tako bo dobil Trst po dolgih letih davčne enotnosti in včasih celo deenega centra prvo srednjo levo upravo.

Pa še to

DESET NAJBOLJŠIH — Pariški časopis »France Soire« je objavil svojo listo najboljših evropskih baletnih plesalcev razen Rusov. Med petnajstimi najboljšimi je tudi deset Jugoslovancev; ob njihovih imenih je pripomba o »stacionarni jugoslovanski soli«. Vendar pa nihče izmed desetih naštetih ne nastopa v Beogradu, čeprav so vsi »učeni« kot člani beogradskega baleta.

Sukarno v Tokiu

TOKIO, 16. jan. (AP). Predsednik Indonezije Sukarno, ki je včeraj prispel na obisk na Japonsko, se je danes prvič sestel z japonskim premijerom Hajato Ikedom. Razgovor je trajal tri ure. O tem, kaj sta se oba državnika pogovarjala, pa niso ničesar sporočili.

Sukarno se namerava v Tokiu sestati tudi z ameriškim pravosodnim ministrom Robertom Kennedyjem, ki bo prispel v japonsko prestolnico danes. Prevladuje mnenje, da bosta v glavnem govorila o Maleziji.

Dapčević pri Parasko-pulosu

ATENE, 16. jan. (Tanjug). Predsednik grške uradnice vlade Joanis Parasko-pulos je danes sprejel jugoslovanskega veleposlanika v Atenah Peka Dapčevića. Veleposlanik Dapčević in premijer Parasko-pulos sta se razgovarjala o vprašanju, ki zanimajo obe državi, kakor tudi o nekaterih aktualnih mednarodnih problemih.

Francoska sindikalna delegacija pri Lidiji Šentjurg

BEograd, 16. jan. (Tanjug.). — Delegacija Generalne konfederacije dela Francije, ki se mudi v naši državi kot gost CSZSJ, je danes dopoldne obiskala zvezni odbor Socialistične zveze.

Gostje so imeli informativne razgovore s članom sekretariata izvršnega odbora zveznega odbora SZDLJ Lidijo Šentjurg in se zanimali za vlogo Socialistične zveze v naši državi.

Telegrami

KONFERENCA O ZDRAVSTVU V AFRIKI — ALEKSANDRIJA. Pod okriljem Organizacije afriške enotnosti je bila v Aleksandriji konferenca, na kateri so razpravljali o zdravstvenih problemih Afrike.

INVESTICIJE V KEMIJSKO INDUSTRIJO — MOSKVA. Sovjetska zveza bo letos investirala v razvoj industrije, ki bo proizvajala stroje za kemijske tovarne, toliko kot skupaj v zadnjih štirih letih.

VELEPOSLANSTVIJU ROMUNJE IN SIERRA LEONE — BUKARESTA. Romunija in Sierra Leone sta vzpostavili diplomatski predstavništva na stopnji veleposlanstev. Ta sklep so v Bukaresti ocenili kot »željo po boljši medsebojni seznanitvi in razvijanju dvostranskih odnosov«.

VOJLNI KANADSKI LIST »GLOBE AND MAIL« pise, da pripravljajo premier Lester Pearson presovno svoje vlade. Pearsona so k temu napotili notranje-politični problemi.

AMERIŠKO ŽITO ZA SOVJETSKO ZVEZO — WASHINGTON. Ameriško ministrstvo za trgovino je odobrilo prodajo žita Sovjetski zvezi v vrednosti 7,5 milijona dolarjev. Odobrili so tudi prodajo novih količin žita v vrednosti 15,5 milijona dolarjev.

Teze za novi pokojninski sistem

ZIS je razpravljajl tudi o ekonomski politiki v prometu

BEograd, 15. jan. (Tanjug). Na seji zveznega izvršnega sveta, ki je bila danes pod predsedstvom Petra Stambolice, so razpravljali o tezah za novi pokojninski sistem, o osnovnih smernicah ekonomske politike prometa v sedemletnem planu gospodarskega razvoja in o spremembah v zakonu o podjetjih za aerodromske storitve. Sprejeti je bil tudi sklep o nadaljnjem delu za pripravo sedemletnega plana gospodarskega razvoja. Razen tega je bilo sprejetih več odločkov s področja financ.

Ko je razpravljajl o tezah za novi pokojninski sistem, je zvezni izvršni svet ugotovil, da bi morala biti osnovna intencija predlaganega sistema, da se sam sistem bolj usmeri na ekonomske temelje. Pravice zavarovancev naj bi bile odvisne od trajanja in višine vlaganj. Za vsako beneficirano staž naj bi se zagotovila dopolnilna vlaganja iz sredstev tistih, ki bi zahtevali take benefice. V skladu s temi načeli gre predlog za tem, da se uvede sistem »enotnih« snov, po katerih bi se določale obveznosti in pravice za vse zavarovance. Nove osnove bi ugotavljali v razmerju nasproti osebnim dohodkom, in sicer na ravni okrog 85% osebnega dohodka. Pokojnina v višini celotne osnove bi pripadala za zavarovalni staž 40 let.

Novi sistem pokojninskega zavarovanja bi na takih postavkah spodbujal zavarovance, da čim dlje ostanejo v aktivnem delovnem razmerju. Način določanja pokojnin in valorizacija pa bi prispevala k boljsemu usklajevanju realne vrednosti pokojnin z gibanjem življenjskih stroškov.

Pomembno dopolnilo k obveznemu pokojninskemu zavarovanju, ki je zagotovljeno po enakih pogojih, pa bi predstavljalo prostovoljno, razširjeno dopolnilno pokojninsko zavarovanje. Sredstva za to zavarovanje bi zagotovila s prispevkom za kritje rizika, ki nastane iz takega zavarovanja.

Teze urejajo tudi pokojnino udeležencev narodnosvo-bodine borbe kakor tudi problem prevredbe sedanjih upokojencev na novi sistem. Predlog gre tudi za tem, da se ustanovi obvezno pokojninsko zavarovanje.

Ču En Laj prispel v Mali

BAMAKO, 16. jan. (Reuter). Predsednik državnega sveta LR Kitajske Ču En Laj je danes prispel v Bamako, na petdnevni uradni obisk v republike Mali. Kitajskega veleposlanika v Bamaku je pozdravil predsednik republike Mali Modibo Keita.

Vreme 16. I. 1964

Temperature		
Ljubljana	07	13
Planica	-4	-3
Lescar	-7	-5
Maribor	-2	-1
Slov. Gradec	-7	-2
Novo mesto	-5	-2
Koper	0	5
Krkarica	-	-12
Palj	-3	-7
Split	3	5
Dubrovnik	4	6
Zagreb	-13	-7
Beograd	-13	-7
Sarajevo	-13	-7
Skopje	-5	-1
Tilgrad	4	5
Celovec	-4	-5
Gradac	-7	-2
Dunaj	-8	-4
Milano	-1	3
Genova	-5	7
Zürich	-4	7
München	-10	-8
Berlin	-10	-8

PROGNOZA
VREMENSKA Slika: Nad evropsko celino se gradi obsežno področje visokega zračnega pritiska. Hladni zrak je zavljal vzhodno Evropo in se širi nad Slovenijo. Ohladilo se je zlasti v višjih legah, kjer je bilo doslej sončnemno toplo.

NAPOVED:
SLOVENIJA
Zjutraj bo megla ali nizka oblačnost, čež dan preide v jasno, tu in tam delno oblačno. Na Primorskem bo pihala burja. Najnižje nočne temperature bodo med -12 in -10, v Primorju -2, najvišje dnevne med -8 in -4.

JUGOSLAVIJA
Mrzlo in suho bo z burjo na Primorskem.
Tudi v naslednjih dneh bo suho in hladno.

ZRTVI VERSKEGA SOVRAŠTVA — Muslimanski deček hrani svojo sestro v zasilnem taborišču v Kalkuti, kjer so nedavno verski nemiri terjali nad 160 mrtvih. Kakih 3000 oseb je pobegnulo z doma, ko so fanatiki začeli požigati hiše. Foto: AP

PRESEDNIK SEGNI V ZDA — Predsednik italijanske republike Antonio Segni je zdaj na uradnem obisku v ZDA, kjer je imel pomembne politične razgovore s predsednikom ZDA Johnsonom. Na sliki vidimo italijanskega predsednika in njegovo soprogo (levo) z njunima gostiteljema soprogo predsednika Johnsona in predsednikom Johnsonom v Beli hiši. Slikali so se pred banketom na čast gostov. Foto: AP

TOMOSOV MOPEDI ZA ŠVEDSKO — Nedavno je bil v Tomosu g. Svenberg (levo), direktor podjetja Albert Ohman Nya AB iz Stockholma; ob tej priložnosti je naročil za Švedsko nekaj tisoč mopedov. Fotoslužba: Tomos

SAMOTNA TRENTA — Otočno samotna je Trenta v teh zimskih dneh in nekako kar odrezana od sveta. Trentarji pa se v teh dneh seveda ne dolgočasi, velikih in majhnih opravkov je vedno dovolj. Foto: Selhaus

Nadaljevanje s prve strani

Johnson

meja obeh nemških držav, saj je očito, da ne more biti trajnega miru ne v Evropi ne na svetu, dokler se to vprašanje ne uredi. V Moskvi so že prej pozdravili, da se niso prav nič slepli, da bodo novo sovjetsko pobudo takoj in iskreno sprejeli vsi, ki jim je namenjena. Pričakujejo pa, predvsem od zahodnih vlad, da bodo zavzele konstruktivno stališče do tega vprašanja, v težnji, da bi našli skupni jezik, ne pa iskale v sovjetskem predlogu nekakšnih »pasti« s ciljem, da ga zavrnejo.

Po vesteh Tanjuga iz Pekinga je danasnji »žen Min Zi Bao« objavil prvo kratko vest, o predlogu premiera Hruščova, naj bi sklenili mednarodni sporazum, s katerim bi se odgovorili uporabi sile pri reševanju obmejnih problemov. Vest je bila objavljena v dveh stavih, v katerih je povedano tudi, da je premier Hruščov naslovil to poslanico na premiera Ču En Laja in da je bila izročena kitajskemu veleposlanstvu 2. januarja. V kitajskem tisku ni zaslediti nobenih indikacij o stališču kitajske vlade do tega predloga. Pozornost pa vzbujata, da je bila vest objavljena šele zdaj, po dogovoru v Panami in velikih demonstracijah, ki so bile zaradi tednih dogodkov v Parizu, ter po posebni izjavi, ki jo je dal o dogodkih predsednik Mao Ce Tung.

Panama

V zdaj precej nejasnem položaju naglašajo v Washingtonu, da panamskega predsednika Chirija v njegovih zahtevah podpira panamsko prebivalstvo in da je bil med ZDA in Panamo dosežen le »diplomatski sporazum«, sicer pa je ostalo pri starem. Washington vztraja pri tem, da je treba najprej obnoviti odnose, čez 30 dni pa naj se začne razgovor o spornih problemih. List »Washington Post« je mnenja, da bi se utegnili razgovori zavleči vse do predsedniških volitev, ker bi bilo predsedniku Johnsonu zdaj zelo težko, zaradi pritiska Kongresa, popustiti v dosedanjih ameriških pravicah v coni prekopa. Komentar Lippman pa naglašata, da noben sporazum ni več in tudi ne panamski, vendar se, da Panama ne more nacionalizirati prekopa. V Washingtonu naglašajo, da je najvažnejše, da se je kriza do neke mere polegla, ter izražajo prepričanje, da bo dosežen sporazum. Omenjajo možnost, da bi zmanjšali število ameriških uslužbencev v coni prekopa, omogočili boljše ekonomske pogoje tam zaposlenim Panamcem, omejili površino cone prekopa in izvežbali Panamce za upravljanje prekopa.

Delegacija KPI

Mudili so se na Terzijah, v Knez Mihajlovi ulici in na Kalemegdanu. Člana delegacije Komunistične partije Italije Alessandro Natta in Sergio Ceravolo sta danes popoldne v spremstvu člana CK ZKJ Lazarja Mojsova obiskala inštitut za proučevanje delavskega gibanja. Funkcionarja Komunistične partije Italije je pozdravila direktorica inštituta Milka Minić. V razgovoru s sodelavci te znanstvene ustanove sta gosta odgovorila na več vprašanj o sedanjem političnem položaju v Italiji. Generalni sekretar KPI Italije Palmiro Togliatti in član direktorije KP Nide Jotti sta obiskala danes popoldne volnarske JLA na Kalemegdanu.

Po obisku je tovariš Togliatti napisal v knjigo vtisov: »Mislim, da je težko najti tako impresivno in tako živo dokumentacijo stoletne borbe jugoslovanskih narodov za nacionalno svobodo — od mračnega srednjega veka pa do naših dni — vse do končne zmage, dobojevanje pod zastavo socializma.«

Tiskovna konferenca

Rekel sem, da je povsem naravno, če vlada SFRJ obvešča o tej zadevi vlade antihitlerjevske koalicije. Dopsnik Tanjuga je opozoril na razgovor njihovega novinarja z dvema preživelima internirancema taborišča Auschwitz, ki bi bila pripravljena pričati na sojenju v Frankfurtu, ter se zanimal, kako gleda jugoslovanska vlada na možnost njenega pričevanja. Dušan Blagojević je odgovoril, da bi to pričevanje je vsekakor prispevalo k ugotavljanju krivde obtoženec. Seveda pa je odvsnio samo od pristojnega sodišča, ali bo poklicalo Jakova Salečiča in Aleksandra Radakovića za priči. Pristojni jugoslovanski čimtelji bi bili v vsakem primeru pripravljeni pomagati pri uresničitvi te zadeve.

Dopsnik »Reutera« je zanimalo, ali je večeršnji sestanek jugoslovanskega veleposlanika v Moskvi s sovjetskimi predstavniki v SEV ter nedavni sestanek jugoslovanskega veleposlanika v Varšavi s poljskimi predstavniki ter organizaciji znamenitega dogodka sprejem v okviru jugoslovanskega sodelovanja s SEV. Ni še nikakršnih novih momentov v zvezi s tem problemom. Šlo je zgolj za obiske, ki so v navadi in na katerih obnavljajo vprašanja, ki zadevajo obe državi — je pojasnjeval Dušan Blagojević.

VIDA HREŠČAK

Arabski vrh

Drugi problem, ki se je pojavil na konferenci, je položaj na jemenskih mejah in vprašanje, kako normalizirati odnose med Jemenom, Saudovo Arabijo in ZAR. Obveščeni krogi pravijo, da je kralj Saud pokazal razumevanje in da se je strinjal, da je treba spor likvidirati. Pričakujejo, da se bodo sporazumeli o tem, kako rešiti spor zaradi Jemena.

Danes se je sestel v Kairu tudi vojaški odbor Arabske lige. Razpravljali bo o nekaterih vojaških vidikih kairske konference. Predvidevajo, da se bo konferenca končala nočjo. Uradno so potrdili, da so se na sinočnjem šestem sestanku sporazumeli o skupnem stališču do tako imenovanega problema jordskih voda. Uradni predstavnik konference je dejal, da so sklenili ustanoviti arabsko vojaško poveljstvo z ustreznim sedežem ter s ustreznimi administrativnimi in vojaškimi sredstvi s tem, da bodo pri tem enako sodelovale vse države. To pa ne pomeni integracije arabskih armad, marveč koordinacijo njihove akcije v primeru, če bi prišel napad od zunaj. Trinajst arabskih držav se je sporazumelo tudi o načrtu za preusmeritev pritokov reke Jordana, ki izvirajo v Siriji, Libanonu in Jordaniji, če bi Izrael uresničil svoj načrt in preusmeril vode reke Jordana v puščavo Negev. V krogih konference podarjajo, da se bodo arabske države obrnile na OZN in na svetovno javno mnenje, da bi tako onemogočile izra-

Ekonomske enote ponekod le na papirju

Z občnega zbora okrajnega sindikalnega sveta Ljubljana

LJUBLJANA, 16. jan. — Na današnjem rednem občnem zboru okrajnega sindikalnega sveta sta se tako referat kakor razprava sukala okrog dokaj številnih aktualnih nalog, ki čakajo sindikalne organizacije v prihodnem obdobju.

Med temi nalogami velja omeniti predvsem krepitev delovnih enot in neposrednega samoupravljanja, izpopolnjevanje delitve po delu, skrb za višanje življenjske ravni delavcev, razvoj samoupravljanja v družbenih službah in pa prehod na skrajšani delovni čas. Na občnem zboru so tudi izvolili delegate za občni zbor republiškega sveta ZSS, delegate za kongres ZSJ ter 65-članski plenim in nadzorni odbor. Za predsednika okrajnega sveta je bil izvoljen dosednji predsednik Ljube Erbenk.

V zvezi s krepitevjo delovnih enot so v razpravi poudarili, da v večini delovnih organizacij te enote formalno imajo, da pa marsikje dejansko nimajo tistih samoupravnih pravic, ki so na papirju proglašene. V nekaterih primerih so ekonomske enote ustanovili, ne da bi praj ugotovili, ali so za to potrebni pogoji; razumljivo je, da te enote potem životarijo. Druge spet pa ekonomskim enotam pravice, ki bi jih lahko uveljavljale, kratko. Hkrati so udeleženci občnega zbora poudarjali, da je treba zagotoviti proizvodni pravico neposrednega upravljanja. Menili so, da je treba predvsem usposobiti strokovne službe v delovnih organi-

zacijah, da bodo lahko dajale vse podatke, ki so potrebni članom kolektiva, da bodo lahko smotno odločali o poslovnih politiki ter o vseh ostalih vprašanjih v kolektivu. Številni diskutanti so obravnavali samoupravljanje v družbenih službah. Ugotavljali so, da je treba v zavodih in ustanovah predvsem krepitev organe upravljanja v kolektivih, hkrati pa urediti odnose med temi organi in družbenimi organi upravljanja.

Precej je bilo govora o nizkih osebnih dohodkih. Tako referat ugotavlja, da je bilo v septembru minulega leta v ljubljanskem okraju 41.942 zaposlenih, ki so prejeli nižje osebnih dohodke od 25 tisoč dinarjev. Ta številka predstavlja 21,8 % zaposlenih v okraju. V metliški občini ima tako osebnih dohodke 60,5 % zaposlenih, v ribniški 40,9 %, grosupeljski 38,1 % itd. Na ta dejstva so opozorili tudi delegati, ki so predvsem poudarjali, da ne gre reševati tega problema s administrativnimi ukrepi, na primer z zviševanjem cen, za zahtevami, po spremembi instrumentov, z zviševanjem dohodkov samo najnižjim kategorijam ipd., ampak da naj v delovnih organizacijah prej ugotovijo, ali in kje so vzroki za

Levi center tudi v Trstu

Programski sporazum med štirimi strankami

OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA

TRST, 16. jan. — Poizajanja štirih strank levega centra za sestavo novega upravnega programa in razdelitev mest v tržaškem mestnem občinskem svetu so končno zaključena. Dvomesecni razgovori med predstavniki krščanske demokracije, socialnodemokratske, socialistične in republikanske stranke so se zavlekli in zataknili prav v zaključnem obdobju okoli razdelitve odborniških mest. Vendar so sinoči sklenili dokončni sporazum tudi o tem vprašanju.

Predstavniki štirih strank sporazuma niso javno komentirali niti objavili. Vendar se je zvedelo, da program nove večine v občini razdeljuje odgovornosti odborov glede reševanja preostalih gospodarskih vprašanj in drugih upravnih izboljšav bolj podrobno kot jih je medstrankarski uvodni sporazum, ki je bil sklenjen pred enim mesecem.

Slovenska narodnostna skupnost bo s pozornostjo spremljala tudi nova in bolj širša zagotovila glede izpolnitve raznih pravic in ugodnosti, katerih dosedaj ni bila deležna v zadovoljivi meri.

Zupan dr. Franzl je že skiciral izredno sejo mestnega sveta za prihodnji ponedeljek. Na njej bo odstopil dosednji dvostrankarski odbor, kakor bodo izpolnili vsega. V novem odboru bodo poleg predstavnikov krščanske demokracije, socialnodemokratske in republikanske stranke. Socialisti ga bodo podprli, zaenkrat pa ne bodo zasledili odborniških mest.

Štiri stranke levega centra bodo imele kljub prestopu enega socialističnega svetovlca, to je dr. Pincherla, v opoziciji na novo socialistično stranko v občinskem svetu vedno, ki bo verjetno prva še s glasom predsednika Skupne slovenske liste dr. Simčiča.

V opoziciji proti politiki novega odbora bodo poleg ličarščev in socialistov tudi odborniki KPI. Tako bo do bil Trst po dolgih letih vladavine centrista in včasih celo demokratskega prvo sredinsko levo upravo. T. POLJAK

Številni diskutanti so obravnavali samoupravljanje v družbenih službah. Ugotavljali so, da je treba v zavodih in ustanovah predvsem krepitev organe upravljanja v kolektivih, hkrati pa urediti odnose med temi organi in družbenimi organi upravljanja.

Precej je bilo govora o nizkih osebnih dohodkih. Tako referat ugotavlja, da je bilo v septembru minulega leta v ljubljanskem okraju 41.942 zaposlenih, ki so prejeli nižje osebnih dohodke od 25 tisoč dinarjev. Ta številka predstavlja 21,8 % zaposlenih v okraju. V metliški občini ima tako osebnih dohodke 60,5 % zaposlenih, v ribniški 40,9 %, grosupeljski 38,1 % itd. Na ta dejstva so opozorili tudi delegati, ki so predvsem poudarjali, da ne gre reševati tega problema s administrativnimi ukrepi, na primer z zviševanjem cen, za zahtevami, po spremembi instrumentov, z zviševanjem dohodkov samo najnižjim kategorijam ipd., ampak da naj v delovnih organizacijah prej ugotovijo, ali in kje so vzroki za

Levi center tudi v Trstu

Programski sporazum med štirimi strankami

OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA

TRST, 16. jan. — Poizajanja štirih strank levega centra za sestavo novega upravnega programa in razdelitev mest v tržaškem mestnem občinskem svetu so končno zaključena. Dvomesecni razgovori med predstavniki krščanske demokracije, socialnodemokratske, socialistične in republikanske stranke so se zavlekli in zataknili prav v zaključnem obdobju okoli razdelitve odborniških mest. Vendar so sinoči sklenili dokončni sporazum tudi o tem vprašanju.

Predstavniki štirih strank sporazuma niso javno komentirali niti objavili. Vendar se je zvedelo, da program nove večine v občini razdeljuje odgovornosti odborov glede reševanja preostalih gospodarskih vprašanj in drugih upravnih izboljšav bolj podrobno kot jih je medstrankarski uvodni sporazum, ki je bil sklenjen pred enim mesecem.

Slovenska narodnostna skupnost bo s pozornostjo spremljala tudi nova in bolj širša zagotovila glede izpolnitve raznih pravic in ugodnosti, katerih dosedaj ni bila deležna v zadovoljivi meri.

Zupan dr. Franzl je že skiciral izredno sejo mestnega sveta za prihodnji ponedeljek. Na njej bo odstopil dosednji dvostrankarski odbor, kakor bodo izpolnili vsega. V novem odboru bodo poleg predstavnikov krščanske demokracije, socialnodemokratske in republikanske stranke. Socialisti ga bodo podprli, zaenkrat pa ne bodo zasledili odborniških mest.

Štiri stranke levega centra bodo imele kljub prestopu enega socialističnega svetovlca, to je dr. Pincherla, v opoziciji na novo socialistično stranko v občinskem svetu vedno, ki bo verjetno prva še s glasom predsednika Skupne slovenske liste dr. Simčiča.

V opoziciji proti politiki novega odbora bodo poleg ličarščev in socialistov tudi odborniki KPI. Tako bo do bil Trst po dolgih letih vladavine centrista in včasih celo demokratskega prvo sredinsko levo upravo. T. POLJAK

Sukarno v Tokiu

TOKIO, 16. jan. (AP). Predsednik Indonezije Sukarno, ki je včeraj prispel na obisk na Japonsko, se je danes prvič sestel z japonskim premierom Hajato Ikedom. Razgovor je trajal tri ure. O tem, kaj sta se oba državnika pogovarjala, pa niso ničesar sporočili.

Sukarno se namerava v Tokiu sestati tudi z ameriškim pravosodnim ministrom Robertom Kennedym, ki je prispel v japonsko prestolnico nočjo. Predvidevajo mnenje, da bosta v glavnem govorila o Malajziji.

Dapčević pri Paraskevopulosu

ATENE, 16. jan. (Tanjug). Predsednik grške uradniške vlade Joannis Paraskevopulos je danes sprejel jugoslovanskega veleposlanika v Atenah Feka Dapčevića. Veleposlanik Dapčević in premier Paraskevopulos sta se razgovarjala o vprašanjih, ki zanimajo obe državi, kakor tudi o nekaterih aktualnih mednarodnih problemih.

Francoska sindikalna delegacija pri Lidiji Šentjuri

BEOGRAD, 16. jan. (Tanjug). — Delegacija Generalne konfederacije dela Francije, ki se muči v naši deželi kot gost CS ZSJ, je danes dopoldne obiskala zvezni odbor Socialistične zveze. Gostje so imeli informativne razgovore s članom sekretariata izvršnega odbora zveznega odbora SZDLJ Lidijo Šentjuri in se zanimali za vlogo Socialistične zveze v naši državi.

Delegacija Generalne konfederacije dela Francije je odpotovala danes popoldne na sprednjo obisk v Svetozarevo.

Telegrami

KONFERENCA O ZDRAVSTVU V AFRIKI — ALEKSANDRIJA. Pod okriljem Organizacije afriške enotnosti je bila v Aleksandriji konferenca, na kateri so razpravljali o zdravstvenih problemih Afrike.

INVESTICIJE V KEMIJSKO INDUSTRIJO — MOSKVA. Sovjetska zveza bo letos investirala v razvoj industrije, ki bo proizvajala stroje za kemijske tovarne, toliko kot skupaj v zadnjih štirih letih.

VELEPOSLANISTVI ROMUNIE IN SIERRE LEONE — BUKAREŠTA. Romunija in Sierra Leone sta vzpostavili diplomatski predstavništvi na stopnji veleposlanikov. Ta sklep so v Bukarešti ocenili kot »veliko boljše medsebojno seznanitvi in razvijanju dvostranskih odnosov.«

PEARSON BO PREŠNOVAL VLADO — NEW YORK. Vodilni kanadski list »Globe and Mail« piše, da pripravljajo premier Lester Pearson presnovo svoje vlade. Pearson so k temu napotili notranje politični problemi.

AMERIŠKO ZITO ZA SOVJETSKO ZVEZO — WASHINGTON. Ameriško ministrstvo za trgovino je odobrilo prodajo žita Sovjetski zvezi v vrednosti 7,5 milijona dolarjev. Odobrili so tudi prodajo novih količin žita v vrednosti 15,5 milijona dolarjev.

Spremembe pri izplačevanju kilometrine

BEOGRAD, 16. jan. (Tanjug). Odborba o spremembah in dopolnitvah odredbe o materialnih in drugih stroških poslovanja gospodarskih organizacij, objavljena v zadnji številki »Službenega lista SFRJ«, določa, da gospodarske organizacije lahko trgovskim potnikom ali komercialnemu osebju, ki uporablja lastne automobile na službenem potovanju, izplača iz materialnih stroškov do 30 din za prevožen kilometer. Dolej je to doplačilo lahko znašalo 18 din. Število prevoženih kilometrov se ugotovi za najkrajšo pot od kraja odhoda do kraja, kamor uslužbenec potuje.

Na enak način je za čas službenega potovanja z zasebnim avtomobilom priznana tudi doplačilo za prevoz na področju mesta ali kraja, kjer se opravi službeni posel, največ za tisto število prevoženih kilometrov, ki je za ta prevoz predvideno s praviili gospodarske organizacije ali s sklepom delavskega sveta.

Odborba tudi določa, da se službenim ustanovam prizna kot materialni strošek doplačilo, ki ga izplačajo zdravstvenim delavcem za uporabo zasebnega avtomobila v službene namene (na sedežu ustanove ali izven nje) ne glede na to, ali so z njo v stalnem ali začasnem delovnem razmerju.

Postanek Terješkove v Beogradu

BEOGRAD, 16. jan. (Tanjug). Valentina Terješkova, prva kozmonavtika, ki je na poti v Gano, se bo v nedeljo, 19. januarja za eno uro zadržala na beograjskem letališču Surčin. Po dosedanjih informacijah bo prispela na surčinsko letališče okoli 10 ure, potem pa bo nadaljevala pot v Gano.

Ču En Laj prispel v Mali

BAMAKO, 16. jan. (Reuter). Predsednik državnega sveta LR Kitajske Ču En Laj je danes prispel v Bamako, na petdnevni uradni obisk v republiko Mali. Kitajskega ministrskega predsednika je pozdravil predsednik republike Mali Modibo Keita.

Zadnje vesti

Delegacija KPI v klubu poslancev

BEOGRAD, 16. jan. (Tanjug). Sekretar CK ZKJ Aleksandar Ranković je s soprogo na čast delegaciji KPI pod vodstvom generalnega sekretarja Palmira Togliattija, ki so privedli v klub poslancev večerjo, katere so se z jugoslovanske strani udeležili Svetozar Vučkmanović, Veljko Vlahović, Jovan Veselinov, Krsto Bulajić, Boško Siljegović in predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Pred tem sta člana delegacije KPI Giorgio Napolitano in Spartaco Marangoni v spremstvu direktorja »Komunist« Bogdana Osolinika obiskala inštitut za mednarodno politiko in gospodarstvo, kjer ju je sprejel in pozdravil direktor Leo Mates, ki ju je seznanil z delom in ustrojem te ustanove, kakor je Giorgio Napolitano odgovarjal sodelavcem inštituta na vprašanja o borbi italijanskih komunistov za mir in socializem, mednarodnem delavskem gibanju, skrajšnji konferenci OZN o trgovini in razvoju ter drugem.

U Tantom svetovalce na konferenci o Cipru

NEW YORK, 16. jan. (AP). Na sedežu OZN so sporočili, da bo generalni sekretar U Tantom poslal na londonsko konferenco o Cipru svojega predstavnika Josefa Rol-Benneta iz Gvatemale, čigar naloga bo svetovati predstavnikom vlad udeleženc konference.

Reuter poroča iz Londona, da so udeleženci konference o Cipru danes sklenili ustanoviti delovni odbor predstavnikov ciprskih Grkov in Turkov, ki bi pomagal odpraviti nekatera nesoglasja v gladih. Pod predsedstvom britanskega ministra za Commonwealtha Duncana Sandysa sta se danes sestala predstavnika ciprskih Grkov in Turkov Glaukos Klerides in Rauf Denktaş, ki sta sprejela njegovo povabilo za posamične neformalne razgovore med tednom dni v Checkersu, rezidenčni britanskega premiera pri Londonu. Po informacijah iz virov, ki so blizu konferenčnim krogom, so grški in turški zunanji ministri ter

Prvi letošnji jedrski poskus v ZDA

WASHINGTON, 16. jan. (AP—Reuter). Ameriška komisija za jedrsko energijo je danes sporočila, da so ZDA opravile v Nevadi novo, prvo letošnji podzemski jedrski eksplozijo slabše moči.

Za revizijo »panamerikanizma«

RIO DE JANEIRO, 16. jan. (Reuter). Brazilski zunanji minister Joao Augusto de Araújo Castro je v intervjuju za neki tednik izjavil, da se Brazilija zavzema za revizijo panamerikanizma. »Ne bom prikrival, da smo nezadovoljni z marsičim, kar se dogaja v Organizaciji ameriških držav. Brazilija zahteva spremembe«, je poudaril brazilski minister.

Vreme 16. I. 1964

Temperature		
Ljubljana	07	13
Planina	-4	-3
Lesce	-9	-1
Maribor	-7	-5
Slov. Gradec	-7	-2
Novo mesto	-5	-2
Koper	0	5
Krško	-1	2
Reka	-1	2
Ptuj	3	5
Split	4	5
Dubrovnik	4	6
Zagreb	-4	-4
Beograd	-13	-7
Sarajevo	-13	5
Skopje	-5	-1
Tirgrad	4	5
Gradsko	-7	-2
Dumaj	-1	-4
Milano	-9	-3
Genova	5	7
Zürich	-4	-1
München	-10	-8
Baselica	-	-

Prognosa

VREMENSKA SLIKA: Nad evropsko celino se gradi obsežno področje visokega zračnega pritiska. Hladni zrak je zalej vzhodno Evropo in Balkan. Z vzhodnimi vetrovi se širi na Slovenijo. Ohladilo se je slasti v višjih sloh, kjer je bilo doslej sorazmerno toplo.

NAPOVED: SLOVENIJA Zjutraj bo megla ali niska oblačnost, čez dan pretežno jasno, tu in tam delno oblačno. Na Primorskem bo pihal burja. Najnižje nočne temperature bodo med -12 in -18, v Primorju -2, najvišje dnevne med -8 in -4.

JUGOSLAVIJA Mirno in suho bo s burjo na Primorju.

Tudi v naslednjih dneh bo suho in hladno.